

Rapportnummer 08/26040/B/M/HA
Dossiernummer M17465.01

**Aelmans Ruimtelijke
Ontwikkeling en Milieu**

Aelmans Ruimtelijke
Ontwikkeling en Milieu
is een handelsnaam van
Triple A adviseurs B.V.

Kerkstraat 4, Ubachsberg
6367 JE Voerendaal
T (045) 575 32 55
F (045) 575 15 09

Kerkstraat 2
6095 BE Baexem
T (0475) 459 260
F (0475) 459 282

info@aelmans.com
www.aelmans.com

KvK 14048217
BTW 8116.94.811.B.01
Bankrekening 15.18.99.444
BIC RABONL2U
IBAN NL75 RABO 0151 8994 44

MILIEUEFFECTRAPPORTAGE

Uitbreiding varkenshouderij Verhoeven te Beek en Donk

Initiatiefnemer: De heer P. Verhoeven
P/a De Hei 14
5741 RT BEEK EN DONK

Inrichting: Maatschap P. Verhoeven en H. Jacobs
Varkensfokbedrijf BV
De Hei 12 en 14
5741 RT BEEK EN DONK

Opgesteld door: Aelmans Ruimtelijke ontwikkeling en Milieu
ir. H.P.T. Arts

Datum: 1 augustus 2008
Wijziging:

Op onze dienstverlening zijn de
algemene voorwaarden van
toepassing die u vindt op
www.aelmans.com.

INHOUDSOPGAVE

PROJECTGEGEVENS	1
SAMENVATTING.....	2
1. INLEIDING.....	6
2. VOORNEMEN	7
2.1 BESCHRIJVING VOORNEMEN	7
2.2 AANLEIDING	8
2.3 DOEL	8
2.4 MOGELIJKE PROBLEMEN	9
2.5 TIJD	9
3. KENMERKEN VAN DE ACTIVITEIT	9
3.1 REFERENTIESITUATIE	9
3.2 AARD EN OMVANG VAN DE ACTIVITEIT	10
3.3 PRODUCTIEPROCES.....	10
3.4 AFVALSTOFFEN VAN PRODUCTIEPROCES	11
3.5 BESCHRIJVING PROJECTLOCATIE EN STUDIEGEBIED	12
4. ALTERNATIEVEN.....	13
4.1 ONTWIKKELING VAN ALTERNATIEVEN.....	13
4.2 STAND-STILL/AUTONOME ONTWIKKELING: REFERENTIESITUATIE	14
4.3 VOORKEURSalTERNATIEF	15
4.4 MEEST MILIEUVRIENDELIJKE ALTERNATIEF	15
5. EFFECTEN OP HET MILIEU	16
5.1 AMMONIAK	16
5.1.1 Toetsingskader	16
5.1.2 Effecten van de alternatieven – emissie.....	18
5.1.3 Effecten van de alternatieven – depositie	20
5.2 GEUR.....	23
5.2.1 Toetsingskader	23
5.2.2. Effecten van de alternatieven	24
5.3 GELUID	27
5.3.1 Toetsingskader	27
5.3.2. Effecten van de alternatieven	28
5.4 LUCHTKWALITEIT - STOF	29
5.4.1 Toetsingskader	29
5.4.2. Effecten van de alternatieven	30
5.5 BODEM EN WATER	31
5.5.1 Toetsingskader	31
5.5.2. Effecten van de alternatieven	31
5.6 ENERGIE.....	33
5.6.1 Toetsingskader	33
5.6.2. Effecten van de alternatieven	33
5.7 VEILIGHEID EN CALAMITEITEN	36
5.7.1 Toetsingskader	36
5.7.2. Effecten van de alternatieven	36

6. EFFECTEN OP DE OMGEVING	38
6.1 NATUUR	38
6.1.1 Toetsingskader	38
6.1.2. Effecten van de alternatieven	38
6.2 LANDSCHAP, ARCHEOLOGIE EN CULTUURHISTORIE	40
6.2.1 Toetsingskader	40
6.2.2. Effecten van de alternatieven	40
7. RUIMTELIJKE ORDENING	42
7.1 RIJKSBELEID	42
7.1.1 Nota Ruimte	42
7.1.2 Agenda Vitaal Platteland	42
7.2 PROVINCIAAL BELEID	42
7.2.1 Streekplan Noord-Brabant: Brabant in Balans.....	42
7.2.2 Reconstructieplan De Peel	44
7.2.3 Duurzame locatie voor de intensieve veehouderij	44
7.3 GEMEENTELIJK BELEID.....	45
7.3.1 Bestemmingsplan Buitengebied 1997.....	45
7.3.2 Gebiedsvisie voor bebouwingsconcentraties Laarbeek	46
7.4 AFWEGING BELEID.....	48
8. BESCHOUWING ALTERNATIEVEN.....	49
8.1 EFFECTVERGELIJKING VAN DE ALTERNATIEVEN	49
8.2 HAALBAARHEID VAN DE ALTERNATIEVEN.....	50
8.3 INTEGRALE AFWEGING.....	52
9. BIJLAGEN.....	53
WOORDENLIJST.....	54
LITERATUUR	57

PROJECTGEGEVENS

Initiatiefnemer

De heer P. Verhoeven
P/a De Hei 14
5741 RT BEEK EN DONK

Inrichting

Maatschap P. Verhoeven en H. Jacobs
Varkensfokbedrijf BV
De Hei 12 en 14
5741 RT BEEK EN DONK

Kadastrale gegevens: gemeente Beek en Donk, sectie B, nummers 1961, 1962 en 1963

Activiteit

Uitbreiding van een varkenshouderij

Bevoegd gezag

College van burgemeester en wethouders van de gemeente Laarbeek

Werkgroep MER-commissie

ing. H.J.M. Hendriks (tevens secretaris)
ir. N.G. Ketting (voorzitter)
ing. R.H. Schokker

Besluit

Op grond van de Wet milieubeheer

Procedurele gegevens

Startnotitie:	8 februari 2008
Aankondiging start procedure in:	De Laarbeeker d.d. 14 maart 2008
Advies aanvraag bij MER commissie:	11 maart 2008
Ter inzage legging:	27 maart tot en met 29 april 2008 De MER-commissie heeft geen inspraakreacties via bevoegd gezag ontvangen
Richtlijnenadvies:	14 mei 2008
Milieueffectrapport:	1 augustus 2008

SAMENVATTING

Maatschap Verhoeven-Jacobs houdt op de locatie aan De Hei 14 te Beek en Donk momenteel 162 kraamzeugen, 538 guste/dragende zeugen, 2.187 gespeende biggen, 2 beren en 40 schapen gehouden. De dieren worden gehuisvest deels in "traditionele" stallen en deels in "emissiearme" stallen die middels een milieuvergunning (revisievergunning) op 10 juli 2001 zijn vergund. De locatie is kadastraal bekend als gemeente Beek en Donk, sectie B, nummers 1961, 1962 en 1963.

Gezien de veranderingen in de sector (schaalvergroting) en de veranderingen in beleid en regelgeving ten aanzien van dierwelzijn en milieueisen, ziet de maatschap zich genoodzaakt op korte termijn te investeren in het bedrijf. Dit voor de continuïteit van het bedrijf en om in de toekomst te kunnen blijven voldoen aan nationale en Europese regelgeving.

Maatschap P. Verhoeven en H. Jacobs is voornemens aan De Hei 12 en 14 te Beek en Donk een varkensbedrijf uit te breiden naar 1.499 guste en dragende zeugen, 404 kraamzeugen, 6.264 gespeende biggen, 65 opfokzeugen en 2 dekberen. De doelstelling van de nieuwe inrichting is te komen tot een bedrijfsomvang, zodat op een bedrijfseconomisch (continuïteit) en maatschappelijk verantwoorde manier (milieu en welzijn) een inkomen uit de varkenshouderij kan worden gegenereerd. In de nieuwe situatie worden daartoe drie nieuwe stallen gerealiseerd en de bestaande stallen voorzien van een centrale afzuiging met een luchtwassysteem.

Bij het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Laarbeek wordt voor de nieuwe situatie een vergunning in het kader van de Wet milieubeheer aangevraagd. Tevens dient in het kader van het bestemmingsplan een ruimtelijke procedure te worden gevolgd, omdat het vigerende bestemmingsplan de beoogde oprichting van het bedrijf niet toestaat. Voor de besluitvorming over de aanvraag van de milieuvergunning en de bestemmingsplanprocedure wordt de procedure van milieueffectrapportage doorlopen.

De Commissie voor de milieueffectrapportage heeft een advies voor richtlijnen uitgebracht d.d. 14 mei 2008 (rapportnummer 2064-15). Naar aanleiding van de uitgebrachte richtlijnen is de milieueffectrapportage opgesteld. Een toegevoegde waarde van een MER is gelegen in het geven van inzicht in de milieuconsequenties van het Voorkeursalternatief ten opzichte van de Referentiesituatie en een Meest Milieuvriendelijk Alternatief en eventuele andere alternatieven.

In onderhavig milieueffectrapport zijn ten behoeve van het plan een Voorkeuralternatief (VKA) en Meest Milieuvriendelijk Alternatief (MMA) uitgewerkt en vergeleken met de huidige situatie (referentiealternatief).

MER - Alternatieven

De alternatieven zijn ingegeven door de noodzakelijke investeringen op het gebied van welzijn en milieu en door het streven naar positieve bedrijfstechnische en economische resultaten op het bedrijf. Investerings op het gebied van welzijn en milieu kunnen alleen worden uitgevoerd als dit bedrijfseconomisch en -technisch haalbaar en uitvoerbaar is.

In het (onderhavig) geval van een varkenshouderij bestaan geen beproefde mogelijkheden om het ontstaan van milieubelastende stoffen te voorkomen. Aantallen dieren bieden de basis voor een economisch verantwoorde bedrijfsvoering. Gezien de ligging en omliggende bestemmingen en de in beleid en regelgeving gestelde normen ten aanzien van ammoniak, fijn stof en geuruitstoot bieden nageschakelde technieken zoals luchtwassers een beproefde oplossing om milieubelastende stoffen te beperken dan wel grotendeels weg te nemen. Luchtwassers zijn zeer effectief om emissie van geur, ammoniak en stof te reduceren.

Daarbij bieden luchtwassers een relatief eenvoudige manier om in bestaande stallen milieuwinst te realiseren. Het bedrijf dient hiertoe te investeren in de bouw van centrale afzuigkanalen bij of in de twee bestaande stallen. Het gebruik van luchtwassers heeft voor het bedrijf ook als voordeel dat de hokuitvoering in de stallen niet afhankelijk is van het ammoniakreducerende systeem. Stalindeling, verplichte welzijnsoppervlakte en vloeren kunnen bij het gebruik van een luchtwasser gemakkelijker ingepast worden.

Referentiealternatief: stand still

De huidige situatie conform de vigerende milieuvergunning wordt gehandhaafd. Dat wil zeggen, de ondernemer investeert niet in nieuwe technieken en handhaaft de bestaande stallen, bestaande uit traditionele en ammoniakreducerende stalsystemen voor het huisvesten van 162 kraamzeugen, 538 guste/dragende zeugen, 2.187 gespeende biggen, 2 beren.

VKA

Het VKA wordt gevormd door de aangevraagde situatie en voorziet in de uitbreiding van het bedrijf naar 1.499 guste en dragende zeugen, 404 kraamzeugen, 6.264 gespeende biggen, 65 opfokzeugen en 2 dekberen.

Het VKA voorziet in het plaatsen van chemische luchtwassers op 4 stallen en een combi-luchtwasser (chemisch-biologisch) op de biggenstal. In de luchtwasser wordt de afgevoerde ventilatielucht door een luchtwaspakket geleid. Door toevoeging van zuur aan de wasvloeistof wordt in de chemische luchtwasser de ammoniak gebonden als ammoniumsulfaat en afgevoerd met het spuiwater. Door bacteriën in het biologisch filter wordt ammoniak omgezet in nitriet en nitraat en afgevoerd met het spuiwater. Het spuiwater wordt opgevangen en met regelmaat van het bedrijf afgevoerd en kan gebruikt worden als vloeibare kunstmeststof. In de (combi)luchtwassers wordt naast ammoniak ook geur en fijn stof gebonden en afgevoerd met het spuiwater.

MMA

Het MMA voorziet evenals het VKA in een uitbreiding van het bedrijf naar 1.499 guste en dragende zeugen, 404 kraamzeugen, 6.264 gespeende biggen, 65 opfokzeugen en 2 dekberen.

Het MMA past op alle stallen het systeem van een gecombineerde luchtwasser toe. Doordat geur en fijn stoffen het meest effectief worden weggevangen in het biologische filter, bereikt dit alternatief een grotere reductie van geur en stof dan bij het toepassen van slechts chemische luchtwassers. De ammoniakreductie is bij een combi-luchtwasser echter minder groot dan bij een chemische luchtwasser.

Effecten voor milieu

Het VKA en MMA leiden beiden tot een lagere milieubelasting van het plangebied dan in de huidige situatie het geval is.

Effecttabel - Milieu	Referentie	VKA	MMA
Ammoniak	0	++	+
Geur	0	-	+
Geluid	0	+/-	+/-
Luchtkwaliteit	0	+	++
Bodem en water	0	0	0
Energie	0	-	--
Veiligheid en calamiteiten	0	0	0
Totaal effect van alternatief op milieu	0	+	+
	0	+	+

Het VKA leidt tot de grootste reductie van ammoniakuitstoot; circa 44% reductie ten opzichte van de huidige situatie. De bijdrage van het bedrijf aan de achtergrondconcentratie fijn stof neemt in het VKA af met circa 38%. De toename van geur als gevolg van het groter aantal dieren, voldoet aan de gestelde geurnormen (14 ou E/m³) voor het gebied en leidt niet tot een overbelasting van de omgeving (hoogste geurbelasting is 12,9 ou E/m³).

Het MMA leidt gemiddeld tot de minste uitstoot van ammoniak (36% afname), geur (hoogste belasting is 10,5 ou E/m³), geluid en stof (42% afname) en is op basis van deze aspecten het meest milieuvriendelijk.

Voor zowel het VKA en MMA geldt dat de representatieve bedrijfssituatie gemiddeld over de dag tot een lagere geluidsbelasting op de omliggende geluidsgevoelige objecten leidt en voldoet aan de gestelde streefwaarden (40,35,30 dB(A)). Het lossen van voer bij de biggenstal geeft eens per week in de dagperiode een overschrijding van de streefwaarden. Dit wordt beperkt door in de milieuvergunning aanvullende voorschriften op te nemen.

Het energieverbruik van het VKA en MMA liggen hoger dan in de huidige situatie. Het hogere energieverbruik is gerelateerd aan het aantal te houden dieren en de toegepaste zuiveringstechnieken voor het reduceren van de milieubelasting. Het MMA is het minst energiezuinig als gevolg van het toepassen van combi-luchtwassers, die constant water moeten rondpompen voor het biologisch filter. Om het energieverbruik tot een minimum te beperken voorzien alle alternatieven in energiebesparende maatregelen.

Effecten voor omgeving

Door het huidige gebruik van de projectlocatie als intensief begraaasd weiland en de ligging van de locatie in een bebouwingslint, kunnen de effecten voor flora en fauna en het landschap als neutraal worden beschouwd. Indien eventueel in de bodem aan te treffen archeologische waarden worden geconsolideerd, leiden het VKA en MMA niet tot effecten ten aanzien van archeologie.

Op de locatie is geen sprake van cultuurhistorische waarden. Het VKA en MMA leiden niet tot verstoring, versnippering en/of areaalverlies van onbeschermd en beschermd natuurgebieden. Door het reduceren van ammoniakemissie dragen het VKA en MMA beiden positief bij aan het verminderen van de achtergronddepositie en het behouden en versterken van de natuurdoeltypen in natuurgebieden in de omgeving.

Effecttabel – Omgeving	Referentie	VKA	MMA
Natuur	0	+	+
Landschap, archeologie en cultuurhistorie	0	0	0
Totaal effect van alternatief op omgeving	0	+	+
	0	+	+

Haalbaarheid van de alternatieven

Door huidige en toekomstige wetgeving ten aanzien van dierenwelzijn en milieueisen zal de huidige inrichting (referentie alternatief) in 2010 niet meer kunnen voldoen aan de normen voor ammoniak en dierenwelzijn. Het bedrijf is genoodzaakt om te investeren, zodat het kan voldoen aan de nationale en Europese regelgeving voor dierenwelzijn en milieu in de nabije toekomst.

Het VKA en MMA voldoen beiden aan de wetgeving ten aanzien van milieu en welzijn. Beiden zijn haalbaar binnen het gestelde beleid en de toetsingskaders.

Effecttabel - Bedrijfsresultaat	Referentie na 2010	VKA	MMA
Aantal zeugen	700	1903	1903
Effect van de investering in milieu en dierwelzijn op het bedrijfsresultaat	-	--	---
Effect van het aantal te houden dieren op het bedrijfsresultaat	-	++	++
Effect van schaalgrootte-voordelen op het bedrijfsresultaat	0	+	+
Totaal effect van alternatief op bedrijfssaldo	--	++	+
	--	++	+

De investering van het MMA is het hoogst als gevolg van duurdere techniek (combi-luchtwassers) en hogere energie en waterverbruik. De investering heeft een negatief effect op het bedrijfsresultaat bij alle alternatieven. Het effect van de toename van het aantal te houden dieren in het VKA en MMA is echter groter dan het investeringseffect, waardoor beide alternatieven leiden tot een positief bedrijfsresultaat. Daarnaast leidt de omvang van het aantal dieren in het VKA en MMA tot meer schaalvoordelen ten opzichte van de referentiesituatie.

De investeringen op het gebied van welzijn en milieu kunnen bedrijfseconomisch alleen uitgevoerd worden indien zij geen negatief effect op het bedrijfsresultaat hebben. Op basis van de effecten op het bedrijfsresultaat betekent stand-still (referentiesituatie) dat de continuïteit van het bedrijf in gevaar komt.

Integrale afweging

Het VKA en MMA leiden beiden tot milieuwinst en dragen positief bij aan de natuurdoeltypen in de omgeving van het bedrijf. De milieuwinst en positieve bijdrage aan de natuur weegt op tegen het grotere energieverbruik als gevolg van het houden van een groter aantal dieren en de toegepaste zuiveringstechnieken. Het bedrijf past waar mogelijk energiebesparende middelen toe op het bedrijf.

Effecttabel – Integrale afweging	Referentie	VKA	MMA
Effect op milieu en omgeving		+	+
milieu	0	+	+
omgeving	0	+	+
Haalbaarheid		+	+
beleid en toetsingskaders	-	+	+
bedrijfsresultaat	--	++	+
Integrale afweging	--	++	+
	--	++	+

Het VKA heeft het positiefste effect op het bedrijfsresultaat. Daarbij draagt het positief bij aan het milieu en omgeving en voldoet het aan relevant beleid en regelgeving. De kosten voor het MMA liggen veel hoger dan het VKA. Tevens wegen deze extra kosten niet op tegen de marginale extra milieuwinst die geboekt wordt ten opzichte van het voorkeursalternatief; dit gezien het feit dat het voorkeursalternatief een grotere ammoniakreductie realiseert en een lager energieverbruik kent. Gesteld kan worden dat het VKA het meest aansluit op de gestelde doelstelling van de nieuwe inrichting: te komen tot een bedrijfsomvang waarbij het mogelijk is op een bedrijfseconomisch en maatschappelijk verantwoorde manier een inkomen uit de varkenshouderij te genereren.

1. INLEIDING

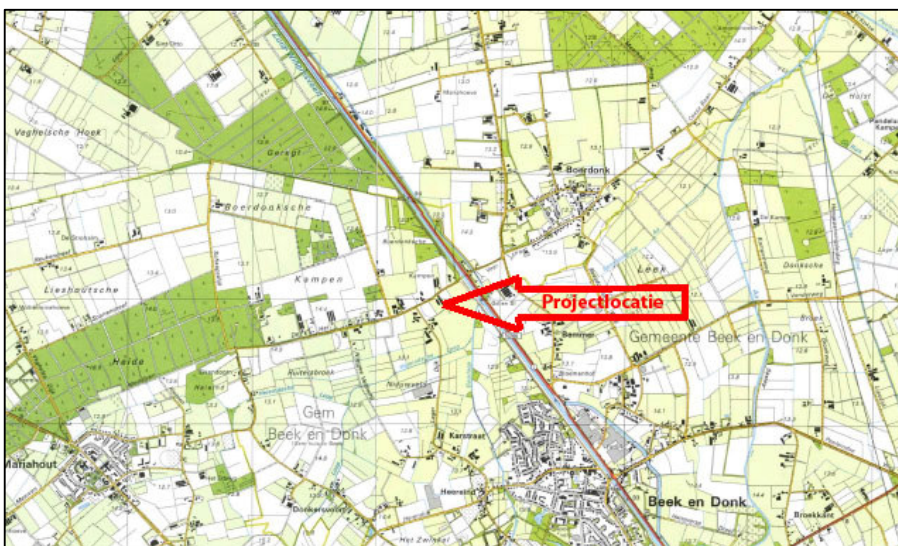
Maatschap P. Verhoeven en H. Jacobs is voornemens aan De Hei 12 en 14 te Beek en Donk een varkensbedrijf uit te breiden naar 1.499 gaste en dragende zeugen, 404 kraamzeugen, 6.264 gespeende biggen, 65 opfokzeugen en 2 dekberen.

In de nieuwe situatie:

- worden drie nieuwe stallen gerealiseerd;
- worden de bestaande stallen voorzien van een centrale afzuiging met een luchtwassysteem.

Maatschap Verhoeven-Jacobs beschikt over een vergunning, verleend op 10 juli 2001 voor het houden van 700 zeugen, 2.187 gespeende biggen, 2 beren en 40 schapen.

De activiteit, het exploiteren van een zeugenhouderij, wordt verricht op het adres De Hei 12 en 14 te Beek en Donk. Op deze locatie worden de reeds bestaande varkensstallen aangepast en drie nieuwe stallen bijgebouwd. De locatie is kadastraal bekend als gemeente Beek en Donk, sectie B, nummers 1961, 1962 en 1963.

Figuur 1: Topografische kaart met aanduiding ligging locatie

Bij het bevoegd gezag, het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Laarbeek, wordt voor de nieuwe situatie een vergunning in het kader van de Wet milieubeheer (Wm) aangevraagd. Voor de besluitvorming over de aanvraag van deze vergunning wordt de procedure van milieueffectrapportage (MER) doorlopen. In het kader van het Besluit milieueffectrapportage 1994 (onderdeel C van de bijlage van het Besluit MER) is het verplicht om bij het oprichten c.q. uitbreiden van een inrichting met meer dan 3.000 plaatsen voor vleesvarkens, meer dan 900 plaatsen voor zeugen, meer dan 60.000 plaatsen voor leghennen en meer dan 85.000 plaatsen voor mesthoenders (slachtkuikens) een MER-procedure (projectMER) te volgen. Een dergelijke procedure vangt aan met het opstellen van een MER-startnotitie. De Commissie voor de milieueffectrapportage (commissie MER) heeft een advies voor richtlijnen uitgebracht d.d. 14 mei 2008 (rapportnummer 2064-15). Naar aanleiding van de uitgebrachte richtlijnen is de milieueffectrapportage opgesteld. De milieueffectrapportage dient onder meer als hulpmiddel voor het bevoegd gezag bij de besluitvorming over de aan te vragen milieuvergunning.

Tevens dient in het kader van het bestemmingsplan een ruimtelijke procedure te worden gevolgd, omdat het vigerende bestemmingsplan de beoogde oprichting van het bedrijf niet toestaat (te klein bouwperceel). De noodzakelijke planwijziging is planMER-plichtig op grond van het Besluit MER zoals dat geldt sinds 28 september 2006.

Het onderhavig rapport vormt de milieueffectrapportage voor het doorlopen van zowel de besluitMER als planMER procedure.

2. VOORNEMEN

2.1 Beschrijving voornemen

Op de locatie aan De Hei 14 te Beek en Donk worden momenteel 162 kraamzeugen, 538 guste/dragende zeugen, 2.187 gespeende biggen, 2 beren en 40 schapen gehouden. De dieren worden gehuisvest deels in "traditionele" stallen en deels in "emissiearme" stallen die middels een milieuvergunning (revisievergunning) op 10 juli 2001 zijn vergund. De aanvraag milieuvergunning is bijgevoegd als **bijlage 3**.

De ondernemer is voornemens het bestaande bedrijf uit te breiden met circa 1.200 zeugen. In de nieuwe situatie zijn geen schapen meer aanwezig op het bedrijf. Voor de uitbreiding dienen op de locatie drie nieuwe stallen gebouwd te worden. Verder zal er een herverdeling van de reeds aanwezige dieren over de bestaande en nieuwe stallen plaatsvinden. Deze herverdeling van dieren heeft als doel om de dieren in de bestaande stallen te huisvesten conform de (toekomstige) milieutechnische normen (Besluit ammoniakemissie huisvesting veehouderij) en de welzijnsnormen (Varkensbesluit).

Het voorgenomen initiatief, de bouw van drie stallen voor totaal circa 1.900 zeugen, is opgenomen in de C-lijst en derhalve MER-plichtig. Deze MER-plicht is de aanleiding voor deze MER

Het voorgenomen initiatief bestaat uit een tweetal te onderscheiden onderdelen die gezamenlijk MER-plichtig zijn. In deze rapportage worden beide onderdelen als een geheel beschreven. De activiteiten zullen bestaan uit:

1. Aanpassing van de bestaande stallen.

De bestaande stallen op het bedrijf worden voorzien van luchtwassers. Hiertoe worden twee bouwkundige kanalen gerealiseerd, welke dienst doen als afvoerkanalen voor de afgewerkte stallucht. De huidige emissiepunten worden hiermee verplaatst naar de achterzijde van de stallen (zuidzijde).

Op het einde van beide kanalen wordt een luchtwasser geïnstalleerd. Deze chemische luchtwasser reduceert de ammoniakuitstoot van stal 1 met circa 95% en van stal 2 met circa 70%.

Na de realisatie van het initiatief zijn de reeds bestaande stallen conform de eisen van het Varkensbesluit (Welzijnswet voor dieren).

2. Nieuwbouw van drie varkensstallen.

Op het bedrijf worden naast de bestaande stallen drie nieuwe stallen gebouwd voor de huisvesting van totaal 1.125 zeugen en 5.664 biggen. Deze drie stallen worden ieder voorzien van een centrale afzuiging en luchtwassers. De emissiepunten liggen aan de achterzijde van de stallen (zuidzijde). Deze luchtwassers zorgen voor een aanzienlijke reductie van de ammoniakuitstoot. De nieuwe stallen (stallen 3 en 4) worden uitgerust met een chemische luchtwasser die circa 95% ammoniak zal reduceren. De nieuwe biggenstal (stal 5) wordt uitgerust met een combi luchtwasser die 85% ammoniak reduceert.

Met de verbouw en de realisatie van de stallen wordt ingespeeld op de milieutechnische mogelijkheden die het bedrijf heeft om te groeien. De uitbreiding van het bedrijf is noodzakelijk om de gewenste schaalvergroting op het bedrijf te realiseren. De toename van de omvang zal de continuïteit van het bedrijf waarborgen, omdat hiermee op een bedrijfseconomisch verantwoorde manier een toekomstige zeugenhouderij geëxploiteerd kan worden. Een dergelijke bedrijfsomvang zal een inkomen bieden aan het familiebedrijf bestaande uit twee gezinnen en enkele medewerkers.

Op het bedrijf aan De Hei 12 en 14 te Beek en Donk worden zeugen gehouden voor het fokken van biggen. De biggen worden na een periode van 10 tot 12 weken met een gewicht tot circa 25 kg geleverd aan vleesvarkensbedrijven. De dieren worden gehuisvest in stallen die na realisatie van het plan uitgerust zijn met luchtwassers. Dit systeem, het wassen van de uittredende ventilatielucht, heeft, naast de reductie van ammoniak, eveneens een positief effect op de uitstoot van geur en (fijn)stof.

2.2 Aanleiding

Ondernemer exploiteert sinds jaren op locatie De Hei 14 de zeugenhouderij. De ondernemer is voornemens zijn onderneming uit te breiden. Met de uitbreiding wenst hij de continuïteit van zijn bedrijf en een gezinsinkomen naar de toekomst toe veilig te stellen.

Bij de zeugenhouderij bestaat een streven naar schaalvergroting om bedrijfstechnische en economische redenen. Tevens worden vanuit beleid en regelgeving investeringen gevraagd op het gebied van milieu en welzijn. Investerings op het gebied van welzijn en milieu kunnen bedrijfseconomisch alleen uitgevoerd worden indien zij geen negatief effect hebben op de kostprijs. Concreet betekent dit dat dergelijke investeringen alleen gedaan kunnen worden als tevens de mogelijkheid bestaat om de bedrijfsomvang te laten groeien (schaalvergroting). Na de aanpassing van het bedrijf aan De Hei 12 en 14 zullen de bestaande en de nieuwe stallen voldoen aan de toekomstige eisen ten aanzien van diervriendelijkheid (Varkensbesluit) en milieu. Voor wat betreft het welzijn wordt dit bereikt door de dieren voldoende leefruimte te bieden en de vloeruitvoering conform het Varkensbesluit uit te voeren. Ten aanzien van de milieu-investering betekent dit dat de stallen worden uitgerust met een systeem dat zowel de uitstoot van ammoniak, geur en stof aanzienlijk reduceert. Na realisatie van het bouwplan is de continuïteit van het bedrijf bedrijfstechnisch, economisch en milieutechnisch gewaarborgd.

2.3 Doel

De doelstelling van de nieuwe inrichting is te komen tot een bedrijfsomvang waarbij het mogelijk is op een bedrijfseconomisch en maatschappelijk verantwoorde manier een inkomen uit de varkenshouderij te genereren. Daarnaast zal het bedrijf een inkomen bieden aan de op het bedrijf werkzame arbeidskrachten.

De inrichting aan de Hei 12 en 14 zal van een dermate omvang zijn, waarbij tevens rekening gehouden wordt met toekomstige eisen aan milieu, welzijn en hygiëne, dat de continuïteit gewaarborgd zal zijn.

2.4 Mogelijke problemen

Bij het niet uitvoeren van de voorgenomen activiteit, de aanpassing en uitbreiding van het varkensfokbedrijf, zal de inrichting onvoldoende capaciteit hebben om te kunnen voldoen aan de toekomstige eisen op het gebied van milieu, dierwelzijn en hygiëne. Om in de toekomst te kunnen blijven voldoen aan nationale en Europese regelgeving zal dan ook geïnvesteerd dienen te worden in milieu en welzijn. Deze investeringen kunnen bedrijfseconomisch alleen gedaan worden als tevens de bedrijfsomvang toeneemt (schaalvergroting). Het niet uitvoeren van de voorgenomen activiteit betekent dat de continuïteit van het bedrijf in de toekomst in gevaar komt.

2.5 Tijd

De activiteit zal binnen circa 5 jaar na het onherroepelijk worden van de milieuvergunning, in werking zijn en vervolgens voor onbepaalde tijd plaatsvinden. Conform artikel 8.18 lid 2 van de Wet milieubeheer is in de milieuvergunning een andere termijn opgenomen dan 3 jaar Conform lid 1 van hetzelfde artikel. Redelijkerwijs kan niet worden verwacht dat de milieuvergunning binnen 3 jaar kan worden gerealiseerd gezien de omvang van de uitbreiding en de noodzakelijke planologische procedure.

Na afgifte van de overige noodzakelijke vergunningen (o.a. bouwvergunning) zal met de realisatie van het plan worden gestart. De planning is dat medio 2009 een aanvang wordt gemaakt met de bouwwerkzaamheden. Het plan kan deels op de huidige agrarische bouwkel gerealiseerd worden. Voor realisatie van het volledige plan dient de agrarische bouwkel vergroot te worden in noordoostelijke richting.

Voor de vergroting van de agrarische bouwkel dient een ruimtelijke procedure op basis van de Wet ruimtelijke ordening te worden doorlopen. De gemeente Laarbeek is inmiddels gestart met de algehele herziening bestemmingsplan Buitengebied.

3. KENMERKEN VAN DE ACTIVITEIT

3.1 Referentiesituatie

De referentiesituatie is het huidige gebruik op de locatie De Hei 14 conform de verleende vergunning van 10 juli 2001. Conform deze vergunning worden de dieren gehuisvest deels in "traditionele" stallen en deels in "emissiearme" stallen.

Op 1 mei 2006 heeft het bedrijf ook een milieuvergunning gekregen voor de aanpassing van het bedrijf. De vergunde aanpassing is niet gerealiseerd en de bouwvergunning daarvoor ontbreekt, waardoor de vergunning niet in werking is getreden¹. De rechtsgeldige vergunning is dus van 10 juli 2001 conform het aantal dieren die momenteel ook feitelijk worden gehouden.

¹ Coördinatieregeling van artikel 20.8 van de Wet milieubeheer regelt dat een milieuvergunning niet van kracht is geworden indien er geen bouwvergunning is verleend.

3.2 Aard en omvang van de activiteit

De uit te voeren activiteit op de locatie aan De Hei 12 en 14 is een agrarisch bedrijf. Specifiek betreft het hier een intensieve veehouderij waarin zeugen worden gehouden.

Aansluitend aan twee bestaande varkensstallen worden drie nieuwe stallen voor zeugen gebouwd.

Gebruik gebouwen	Oppervlakte bebouwing (m ²)	
	Huidige situatie	Nieuwe situatie
Werktuigenberging	800 m ²	800 m ²
Varkensstal	3.300 m ²	10.340 m ²
Woning (2x)	360 m ²	360 m ²
Totaal	4.460 m ²	11.500 m ²

De bebouwde oppervlakte neemt door het initiatief toe van 4.460 m² naar 11.500 m², dus een totale toename van circa 7.040 m² ten opzichte van de referentiesituatie.

Diersoort	Huidige situatie				Nieuwe situatie			
	Dier-aantal	Dier-plaatsen	Oppervlak m ²	Norm oppervlak m ²	Dier-aantal	Dier-plaatsen	Oppervlak m ²	Norm oppervlak m ² *
Kraamzeugen	162	162	3,74	-	404	404	4,2	-
Guste / dragende zeugen	538	538	1,3	1,3	1.499	1.517	2,31	2,25
Biggen	2.187	2.187	0,3	0,3	6.264	6.264	0,4	0,4
Opfokzeugen	0	0	0,7	0,7	65	65	1,14	1,0
Beren	2	2	6,0	6,0	2	2	6,4	6,0
Schapen	40	40	-	-	0	0		

* op basis van Varkensbesluit

De beoogde situatie zal voldoen aan de vigerende wetgeving voor dierwelzijn. In bovenstaande tabel is in dit kader de oppervlakenorm per diercategorie opgenomen. Als bijlage 14 is een overzicht opgenomen met de vigerende wetgeving voor dierwelzijn.

3.3 Productieproces

Het bedrijf start het productieproces met het insemineren van de zeugen. Gedurende een periode van circa 115 dagen worden de dragende zeugen gevoerd met mengvoer. De dragende zeugen worden gehuisvest in stallen, waarbij elke stal weer is opgedeeld in afdelingen. Vervolgens worden de dragende zeugen overgeplaatst naar de kraamhokken, waar ze gedurende een periode van circa 5 weken verblijven voor het werpen en zogen van de biggen.

De biggen worden als ze circa 5 weken oud zijn verplaatst naar de gespeende biggenstal waar ze gevoerd worden met mengvoer. Na een periode van 10 tot 12 weken worden de biggen geleverd aan vleesvarkensbedrijven. De biggen hebben op dat moment een gewicht van gemiddeld circa 25 kilogram.

De kraamhokken en biggenstal worden na elke ronde gereinigd en ontsmet. De stallen voor guste/dragende zeugen worden gedurende het jaar meerdere keren gereinigd en ontsmet. De stallen voor guste/dragende zeugen en de biggenstal worden verwarmd middels ruimteverwarming. De kraamhokken worden verwarmd middels ruimteverwarming, vloerverwarming en lampen. Verse lucht komt in de stallen door middel van een mechanisch ventilatiesysteem dat een onderdruk in de stallen creëert.

Na realisatie van het voornemen bestaat het ventilatiesysteem uit een centraal afzuigsysteem per stal, hetgeen betekent dat de afgewerkte lucht uit de afdelingen met een centraal kanaal afgevoerd wordt naar de achterzijde van de stallen. De afgewerkte lucht uit de stallen wordt aan de achterzijde gereinigd middels de toepassing van luchtwassers.

Grondstoffen die in het productieproces worden gebruikt:

- mengvoer
- brijvoer (tarwezetmeel, aardappelstoomschillen)
- water
- elektriciteit (energie)
- gas (energie)
- omgevingslucht (ventilatie in de stallen)
- zuur (t.b.v. luchtwassers)
- dieselolie (t.b.v. noodstroomaggregaat en loader).

De dieren krijgen naast mengvoer ook brijvoer gevoerd. Voor het bereiden van het brijvoer kan maximaal 200 m³ bijproducten worden opgeslagen in de aanwezige silo's. De jaarlijkse doorzet van brijvoer bedraagt circa 740 ton.

3.4 Afvalstoffen van productieproces

Als afvalstoffen in dit productieproces kunnen worden aangemerkt:

1. Kadavers
2. Reinigingswater van stallen, voertuigen en erf
3. Dierlijke mest
4. Spuiwater van de luchtwassers

ad. 1: Kadavers

Op jaarbasis is de uitval bij de gehuisveste zeugen ongeveer 5%. Voor de biggen ligt dit tussen de 10-15% en voor de opfokzeugen rond de 2%. Dit wil zeggen dat op jaarbasis circa 25 zeugen, 5.700 biggen en 8 opfokzeugen uitvallen. Jaarlijks betekent dit dat er ongeveer 16.000 kg aan kadavers van het bedrijf afgevoerd dient te worden. De afvoer van deze kadavers is in handen van de firma Rendac, die zorgdraagt voor de vernietiging en verwerking van de kadavers in een gespecialiseerde inrichting (fabriek) te Son.

ad. 2: Reinigingswater

De kraamhokken en biggenstal worden na elke ronde gereinigd. De stallen voor guste/dragende zeugen worden gedurende het jaar meerdere keren gereinigd. Voor dit reinigen wordt een hogedrukreiniger gebruikt.

Het reinigingswater afkomstig van de stallen, de veetransportwagens en de spoelplaats wordt opgevangen in de mestkelders onder de stallen. Het reinigingswater wordt zodoende van het bedrijf afgevoerd met de mest.

ad. 3: Dierlijke mest

De dierlijke mest uit de varkensstallen wordt opgevangen in drijfmestkelders en opslagruimtes. In de periodes dat het wettelijk is toegestaan wordt de mest aangewend op cultuurgronden. Afvoer van de mest uit de inrichting vindt plaats middels tankwagens (vrachtauto's) of trekker-gierton combinaties.

De mest wordt van het bedrijf afgevoerd naar akkerbouwbedrijven waar deze gebruikt wordt als meststof. In deze zin is de mest geen afvalstof maar eerder een grondstof voor akkerbouwbedrijven.

ad. 4: Spuiwater

Het spuiwater afkomstig van de luchtwassers wordt opgeslagen in een spuiwateropslag (silo) en van hieruit op geregelde tijden opgehaald door een erkend bedrijf. Het spuiwater kan, indien hiervoor een ontheffing is verleend, als meststof worden toegepast in de land- en tuinbouw.

3.5 Beschrijving projectlocatie en studiegebied

Het bedrijf is gelegen in het buitengebied van de gemeente Laarbeek op ongeveer 950 meter afstand van de bebouwde kom van Beek en Donk. De bedrijfslocatie is in het bestemmingsplan "Buitengebied van de gemeente Laarbeek" opgenomen met een agrarische bouwkaavel die op zijn beurt deel uitmaakt van het agrarische buitengebied.

Op de projectlocatie zijn twee woningen, een werktuigenberging en twee varkensstallen aanwezig. Daarnaast bestaat de projectlocatie uit een agrarisch perceel dat in gebruik is als intensief begraasd grasland waarop schapen worden geweid. De uitbreiding van het bedrijf is geprojecteerd op dit intensief begraasd perceel.

Rondom de projectlocatie liggen meerdere agrarische bedrijven en een aantal woningen. Na realisatie ligt de dichtstbijzijnde woning ten opzichte van de emissiepunten van het bedrijf op een afstand van ongeveer 145 meter. Deze woning maakt onderdeel uit van een agrarische veehouderij. Ten opzichte van de nieuwe emissiepunten van het bedrijf ligt de dichtstbijzijnde geurgevoelige locatie op een afstand van circa 160 meter.

Het bedrijf is gelegen binnen 250 meter van een voor verzuring gevoelig gebied. Dit gebied maakt onderdeel uit van de EHS en is een zogenaamd kwetsbaar B-gebied. Het gebied wordt, als gevolg van de aangepaste Wet ammoniak en veehouderij, in de nabije toekomst niet meer als zeer kwetsbaar gebied aangemerkt, waardoor toetsing in het kader van de Wav op dit gebied komt te vervallen. Indien de provincie Noord-Brabant niet voor het indienen van de MER de kwetsbare gebieden heeft aangewezen, dient bij de referentie uit te worden gegaan van het gecorrigeerde ammoniakplafond volgens de Wav. Dit is eveneens van toepassing indien de inrichting blijft liggen binnen een afstand van 250 meter van een kwetsbaar gebied volgens de Wav.

Binnen een straal van 4 kilometer rondom de projectlocatie komen geen overige kwetsbare gebieden in het kader van de Vogel- en habitatrichtlijnen en Natuurbeschermingswet voor. Het dichtstbijzijnde kwetsbare gebied in het kader van VHR en/of Natuurbeschermingswet is de 'Strabrechtse Heide en Beuven' tussen Geldrop en Someren en is gelegen op een afstand van circa 15 km. Het plan heeft gezien de afstand geen significant effect op deze gebieden.

4. ALTERNATIEVEN

4.1 Ontwikkeling van alternatieven

Een toegevoegde waarde van een MER is gelegen in het geven van inzicht in de milieuconsequenties van het voorkeursalternatief (VKA) ten opzichte van de referentiesituatie en een Meest milieuvriendelijk alternatief (MMA) (en eventuele andere alternatieven).

Aan de totstandkoming van de alternatieven liggen een aantal overwegingen ten grondslag. Het voornemen is ingegeven door een streven naar schaalvergroting om bedrijfstechnische en economische redenen; vanuit beleid en regelgeving worden investeringen gevraagd op het gebied van milieu en welzijn. Investerings op het gebied van welzijn en milieu kunnen bedrijfseconomisch alleen uitgevoerd worden indien de mogelijkheid bestaat om de bedrijfsomvang te laten groeien (schaalvergroting). Het voornemen dient daarbij te voldoen aan diverse normen, zoals vastgelegd in beleid en regelgeving. Gezien de ligging en omliggende bestemmingen zijn de normen ten aanzien van ammoniak, geur en fijn stof kaderstellend voor het project.

Ten aanzien van ammoniak dient te worden uitgegaan van een gecorrigeerd ammoniakplafond. Volgens de Wav (bedrijf ligt vooralsnog binnen een afstand van 250 meter van een kwetsbaar gebied), is de AmvB ammoniakemissie en huisvesting veehouderij van toepassing en valt het bedrijf na realisatie qua omvang onder de IPPC-richtlijn. De belangrijkste eis uit de IPPC-richtlijn en de Wet milieubeheer is dat de best beschikbare technieken (BBT) worden toegepast. Dat betekent dat alleen een keuze kan worden gemaakt uit stalsystemen die voldoen aan het "BBT"-criterium. Centraal in de 'beleidslijn IPPC-omgevingstoets' staat dat bij een emissie boven de 5.000 kg ammoniak strengere emissie-eisen dan BBT gelden. Het gaat dan alleen om IPPC-veehouderijen met een totale emissie van boven de 5.000 kg die uitbreiden in dieren, of door die uitbreiding boven de 5.000 kg ammoniak komen. Om het voornemen te realiseren dienen op basis van bovenstaande verdergaande BBT te worden toegepast.

In de bij de IPPC-richtlijn horende Referentiebrief (BREF) staan de mogelijk toe te passen stalsystemen opgesomd. Deze systemen reduceren allemaal de ammoniakuitstoot, een aantal systemen doet dit middels een techniek waarbij voorkomen wordt dat ammoniakemissie uit de mest plaatsvindt. Een andere optie is om de uit de stallen tredende lucht te zuiveren met behulp van luchtwassers. Om de ammoniak uit de ventilatielucht te binden, wordt gebruik gemaakt van chemische (zuur) of biologische (bacteriën) luchtwassers. Daarnaast is momenteel een combinatie van beide systemen mogelijk. In principe is met chemische luchtwassing het grootste reducerende effect van ammoniakuitstoot te bereiken. De biologische luchtwasser daarentegen heeft een groter effect op de reductie van de geuruitstoot.

Het bedrijf dient te voldoen aan de normen ten aanzien van geur zoals opgenomen in de Wet geurhinder en veehouderij en vastgesteld in de geurverordening van de gemeente Laarbeek.

Ten aanzien van fijn stof zijn op basis van de Wet milieubeheer kwaliteitseisen voor de luchtkwaliteit vastgelegd in de vorm van grenswaarden voor luchtverontreinigende componenten en zwevende deeltjes. Het project dient hieraan te voldoen.

Gezien de in beleid en regelgeving gestelde normen ten aanzien van ammoniak-, stof- en geuruitstoot heeft het bedrijf gekozen om haar plannen te realiseren met toepassing van luchtwassers. Deze keuze is tevens gemaakt vanwege de noodzakelijke aanpassing van de bestaande stallen om te kunnen voldoen aan de gestelde normen voor ammoniak en geur. Om de geurhinder te beperken dienen luchtwassers te worden geplaatst op de huidige stallen. Het bedrijf hoeft hiertoe enkel te investeren in de bouw van centrale afzuigkanalen bij of in de twee bestaande stallen.

Het gebruik van luchtwassers heeft voor het bedrijf tevens als bijkomend voordeel dat de hokuitvoering in de stallen niet afhankelijk is van het ammoniakreducerende systeem. Stalindeling, verplichte welzijnsoppervlakte en vloeren kunnen bij het gebruik van een luchtwasser gemakkelijker ingepast worden.

1. Stand-still: referentiesituatie
2. Voorkeursalternatief: chemische luchtwassers en een combi-luchtwasser
3. Meest Milieuvriendelijke Alternatief: combi-luchtwassers

4.2 Stand-still/autonome ontwikkeling: referentiesituatie

Milieueffectrapportage • 08/26040/B/M/HA • Pagina 14

4.3 Voorkeursalternatief

Het voorkeursalternatief (VKA) wordt gevormd door de aangevraagde situatie. Gezien de gestelde milieueisen voor het houden van varkens dienen technische systemen toegepast te worden. Aanvrager heeft gekozen voor het toepassen van luchtwassers. Het voorkeursalternatief voorziet in het plaatsen van chemische luchtwassers op 4 stallen en een combi-luchtwasser op de biggenstal.

In de chemische luchtwasser wordt de ventilatielucht uit de stal door een luchtwaspakket geleid. Over dit pakket wordt met regelmaat zwavelzuur verspreid; na de reactie van het zwavelzuur met de ammoniak ontstaat ammoniaksulfaat als een reststof. Deze vloeibare ammoniaksulfaat (spuiwater) wordt opgevangen en met regelmaat van het bedrijf afgevoerd en kan gebruikt worden als vloeibare kunstmeststof. Door het wassen van de lucht ontstaat tevens een reductie van de uistoot van zowel geur als stof.

De combi-luchtwasser voor de biggenstal is een installatie die is opgebouwd uit meerdere wassystemen, namelijk waterwasser, chemische luchtwasser en biologische wasser. Bij passage van de ventilatielucht door het luchtwassysteem wordt de ammoniak opgevangen in de wasvloeistof. Door toevoeging van zuur aan de wasvloeistof wordt in de chemische luchtwasser de ammoniak gebonden als ammoniumsulfaat en afgevoerd met het spuiwater. Door bacteriën in de waterwasser en biofilter wordt ammoniak omgezet in nitriet en nitraat en afgevoerd met het spuiwater. De verwijdering van geur en stoffen vindt tegelijkertijd plaats met het verwijderen van de ammoniak, doch voornamelijk in de biologische wasser. Verder zie **bijlage 1b** waarin bedrijfsgegevens met betrekking tot het aantal dieren is opgenomen.

Figuur 3: situatieschets VKA

4.4 Meest milieuvriendelijke alternatief

Gezien de ligging en omliggende bestemmingen zijn de normen ten aanzien van ammoniak, geur en fijn stof kaderstellend voor het project. Het voorkeursalternatief gaat uit van het gebruik van luchtwassers om de uitstoot van bovenstaande aspecten terug te dringen. Het meest milieuvriendelijke alternatief (MMA) past op alle stallen het systeem van een gecombineerde luchtwasser toe, zoals beschreven voor de biggenstal onder alternatief 2. Een combi-luchtwasser verwijdert met hoog rendement geur, stof en ammoniak.

De ammoniak-, geur- en stofemissie wordt beperkt door de ventilatielucht te behandelen in een gecombineerd luchtwassersysteem. Doordat de verwijdering van geur en stoffen het effectiefs worden weggevangen in het biologische filter, bereikt dit alternatief een grotere reductie van geur en stof dan bij het toepassen van slechts chemische luchtwassers. De ammoniakreductie is bij een combi-luchtwasser echter minder groot dan bij een chemische luchtwasser.

Figuur 4: situatieschets MMA

Het MMA gaat uit van dezelfde bedrijfsopzet als in het VKA, zowel qua aantal dieren, aantal stallen en emissiepunten. Het verschil zit in het soort luchtwassers.

Verder zie **bijlage 1c** waarin bedrijfsgegevens met betrekking tot het aantal dieren is opgenomen.

5. EFFECTEN OP HET MILIEU

De belangrijkste effecten op het milieu en de omgeving worden veroorzaakt door ammoniak en geur. Daarnaast zijn er andere aspecten die milieutechnisch een rol (kunnen) spelen. Hierbij kan gedacht worden aan (fijn)stof, geluid, afvalwater en energieverbruik. In het navolgende zal op deze effecten worden ingegaan.

5.1 Ammoniak

5.1.1 Toetsingskader

Het bedrijf stoot als gevolg van het houden van dieren ammoniak uit naar de omgeving. Om de gevolgen van ammoniakemissie te beperken worden eisen gesteld aan de inrichting voor het houden van dieren (emissie) en worden gebieden beschermd (depositie).

Ten aanzien van de eisen aan de inrichtingen dienen de alternatieven te worden getoetst aan de volgende criteria:

- IPPC
De Europese IPPC-richtlijn² is geïmplementeerd in de Wet milieubeheer (Wm) en het daaruit voortvloeiende Inrichtingen- en vergunningenbesluit milieubeheer. In de IPPC-richtlijn is het "BAT-vereiste" opgenomen. Dit betekent dat de bedrijven die onder de IPPC-richtlijn vallen gebruik dienen te maken van de "best beschikbare technieken" voor wat betreft de huisvestingsystemen. Dergelijke huisvestingsystemen reduceren de uitstoot van stof, geur en ammoniak waardoor de milieutechnische invloed op de omgeving aanzienlijk geringer is. De BAT systemen zijn beschreven in de BREF.
- Wet ammoniak en veehouderij (Wav)
In het kader van de Wav zijn kwetsbare gebieden (gebieden gevoelig voor verzuring) aangewezen. Voor een intensieve veehouderij gelegen binnen 250 meter vanaf een kwetsbaar gebied geldt een ammoniakplafond op basis van de Wav. Uitgangspunt bij de aanpassing van het bedrijf is dat de milieubelasting voor wat betreft ammoniakuitstoot afneemt tot maximaal het berekende ammoniakplafond.
- Besluit ammoniakemissie en huisvesting veehouderij
Het Besluit ammoniakemissie huisvesting veehouderij, geeft invulling aan het algemene emissiebeleid voor heel Nederland. Het besluit bepaalt dat dierenverblijven, waar emissie-arme huisvestingssystemen voor beschikbaar zijn, op den duur emissie-arm moeten zijn uitgevoerd. Hiertoe bevat het besluit zogenaamde maximale emissiewaarden. Op grond van het besluit mogen alleen nog huisvestingssystemen met een emissiefactor die lager is dan of gelijk is aan de maximale emissiewaarde³, worden toegepast.

Ten aanzien van de gebiedsbescherming dienen de alternatieven te worden getoetst aan de volgende criteria:

- Natura2000
Onder Natura2000 gebieden vallen de Europese Vogelrichtlijnen en Habitatrichtlijnen gebieden en de gebieden (Europese bescherming) aangewezen in het kader van de Natuurbeschermingswet (nationale bescherming). Zolang voor Natura2000 gebieden geen beheersplannen zijn opgesteld, mag geen significante verslechtering van het gebied optreden.
- Natuurbeschermingswet
Voor gebieden aangewezen in het kader van de Natuurbeschermingswet dienen de gevolgen van de ammoniakdepositie in beeld te worden gebracht. Indien sprake is van een significante negatieve verslechtering is een Natuurbeschermingswetvergunning noodzakelijk.
- Wet ammoniak en veehouderij
De Wav regelt dat de ammoniakdepositie op de aangewezen kwetsbare gebieden niet mag toenemen als gevolg van veranderingen van intensieve veehouderijen, die gelegen zijn binnen 250 meter van dergelijke aangewezen kwetsbare gebieden.
- Stallucht en planten (directe ammoniakshade)
Voor het bepalen of mogelijk directe schade aan planten ontstaat als gevolg van ammoniakdepositie, dient de aanvraag voor een vergunning in het kader van de Wet milieubeheer getoetst te worden aan het rapport "Stallucht en Planten" (IPO 1981). Op grond van dit rapport kan de aanvraag voor een milieuvergunning getoetst worden om te bezien of er binnen de invloedsfeer van het bedrijf voor ammoniak gevoelige planten aanwezig zijn. De maatgevende afstanden zijn 50 meter van de inrichting voor de teelt van coniferen en 25 meter van de inrichting voor andere gevoelige tuinbouwgewassen.

² Europese Richtlijn 96/61/EG inzake geïntegreerde preventie en bestrijding van verontreiniging; gecodificeerd 2008/1/EG

³ Bijlage 3 van het Besluit Ammoniakemissie en huisvesting veehouderij

5.1.2 Effecten van de alternatieven – emissie

De alternatieven zijn uitgewerkt in bijlage 1a t/m 1c. Per alternatief zijn de diercategorieën, huisvestingsystemen, aantal dieren en plaatsen, de ammoniakuitstoot en het toetsingscriterium (Besluit ammoniakemissie en huisvesting veehouderij) uitgewerkt.

- Ammoniakemissie

	Referentie	VKA	MMA
Emissie kg NH ₃	3.450,7	1.919,0	2.174,5

De ammoniakemissie neemt, ondanks een uitbreiding van het aantal dieren in het VKA en MMA, ten opzichte van de bestaande situatie (referentiesituatie) af. In het VKA en MMA wordt een reductie van respectievelijk circa 44% en 36% van de bestaande ammoniakuitstoot gerealiseerd ondanks de toename van het aantal dieren met circa 5.300 stuks (incl. biggen).

Aangezien het bedrijf voor de uitbreiding met dieren varkensrechten dient aan te kopen, zullen op andere plekken in Nederland varkenshouders stoppen. Omdat de stoppende bedrijven veelal oudere bedrijven zijn waar de dieren in traditionele stallen met een hoge ammoniakemissie worden gehouden, zal er landelijk een extra milieuvoordeel door de investering ontstaan. Het betekent namelijk dat voor de varkens die ondernemer extra gaat houden, elders plaatsen verdwijnen. Omdat de nieuwe stallen in het VKA en MMA voorzien zijn van ammoniakreducerende systemen en de stallen waar de varkens verdwijnen waarschijnlijk traditioneel zijn uitgevoerd, zal er voor deze 5.300 dieren (zeugen en biggen) een ammoniakreductie ontstaan van circa 80%.

Dit geeft tevens aan dat de door de overheid ingeslagen weg, die het bestaande bedrijven mogelijk maakt om te groeien waardoor tevens dynamiek in de sector ontstaat, een groot milieuvoordeel oplevert.

- Ammoniakplafond

Het bedrijf is voorsnog gelegen binnen een straal van 250 meter vanaf een kwetsbaar gebied. Dit gebied, een uitloper van het "t Geregt", is gelegen binnen de Ecologische Hoofdstructuur (EHS). Gezien de ligging van het bedrijf binnen een straal van 250 meter vanaf een kwetsbaar gebied, geldt voor het VKA en het MMA een ammoniakplafond op basis van de Wet ammoniak en veehouderij. Het berekende ammoniakplafond betreft 2.410,61 kg NH₃; zie bijlage 1a.

	Stand-still		Uitbreiding	
	Referentie	BBT	VKA	MMA
Emissie kg NH ₃	3.450,7	2.410,6	1.919,0	2.174,5

Uit voorgaande blijkt, dat zowel het VKA als het MMA een lagere emissie hebben dan het gestelde ammoniakplafond; beide alternatieven voldoen ruim aan deze voorwaarde. Uitvoering van het VKA of MMA zal de uitstoot van ammoniak doen dalen.

- BAT (IPPC) en BBT (Besluit ammoniakemissie huisvesting veehouderij)

Het VKA en MMA voorzien beiden in een inrichting met meer dan 750 plaatsen voor zeugen. Dit betekent dat de inrichting (VKA en MMA) onder de Europese IPPC-richtlijn valt. Zowel het VKA als het MMA dienen te voorzien in best beschikbare technieken (BAT/BBT) op basis van de IPPC-richtlijn.

Op basis van het Besluit ammoniakemissie en huisvesting veehouderij dienen het VKA en MMA te voldoen aan BBT. Per 1 januari 2010 geldt tevens voor de referentiesituatie dat BBT dienen te worden toegepast.

	Stand-still		Uitbreiding		
	Referentie	BBT	BBT	VKA	MMA
Emissie kg NH ₃	3.450,7	2.410,6	6.600,7	1.919,0	2.174,5

Toepassing van BBT in de VKA en MMA alternatieven zou betekenen dat de ammoniakemissie toeneemt naar 6.600,72 kg. Voor het bedrijf kan geconcludeerd worden dat de totale ammoniakemissie na de uitvoering van het VKA of het MMA bij enkel toepassen van BBT meer bedraagt dan 5.000 kg ammoniak per jaar. Als gevolg hiervan dient boven het meerdere een extra reductie ten opzichte van BBT te worden gerealiseerd.

Het VKA en MMA voorzien in chemische luchtwassers en gecombineerde luchtwassers. De luchtwasser wordt genoemd in de BREF-beschrijving. Gesteld wordt dat onder omstandigheden luchtwassers gelijkwaardig zijn te beschouwen als BBT. In jurisprudentie (College van Beroep van de Raad van State) wordt aangegeven dat luchtwassers voldoen aan de criteria zoals opgenomen in de BREF; luchtwassers zijn derhalve te beschouwen als BAT-systemen.

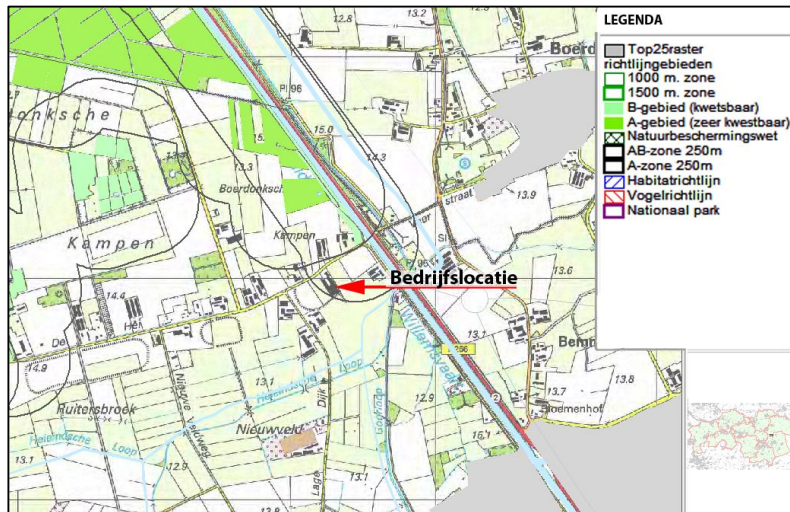
De ammoniakemissie van het VKA en MMA bedraagt respectievelijk 1.919,0 en 2.174,5 kg NH₃. Gevoeglijk kan worden geconcludeerd, dat in beide alternatieven het bedrijf verdergaande technieken toepast dan enkel BBT. De stallen die het bedrijf wenst aan te passen en nieuw te bouwen, zijn voorzien van ammoniakreducerende systemen die een aanzienlijke ruimere ammoniakreductie generen dan in het besluit wordt voorgeschreven. Dit betekent een gemiddeld lagere uitstoot ammoniak per dierplaats per jaar voor het gehele bedrijf dan gesteld in het Besluit ammoniakemissie huisvesting veehouderij.

Voor het gehele bedrijf betekent dit een reductie van de ammoniakuitstoot, vergeleken met de drempelwaarden van het Besluit Huisvesting, met 70% (VKA) dan wel 67% (MMA). Dit betekent dat door toepassing van de luchtwassers wordt voldaan aan de IPPC beleidslijn en het Besluit ammoniakemissie huisvesting veehouderij voor het beperken van de emissie van ammoniak. Zowel uitvoering van het VKA als MMA betekent dat binnen de inrichting alle dieren worden gehouden op een huisvestingsysteem dat voldoet aan de richtlijn.

Het stand-still alternatief (referentiesituatie) voldoet niet aan het Besluit ammoniakemissie huisvesting veehouderij; de inrichting is niet BBT. Om hieraan te voldoen dienen op korte termijn investeringen te worden gemaakt om alsnog te kunnen voldoen.

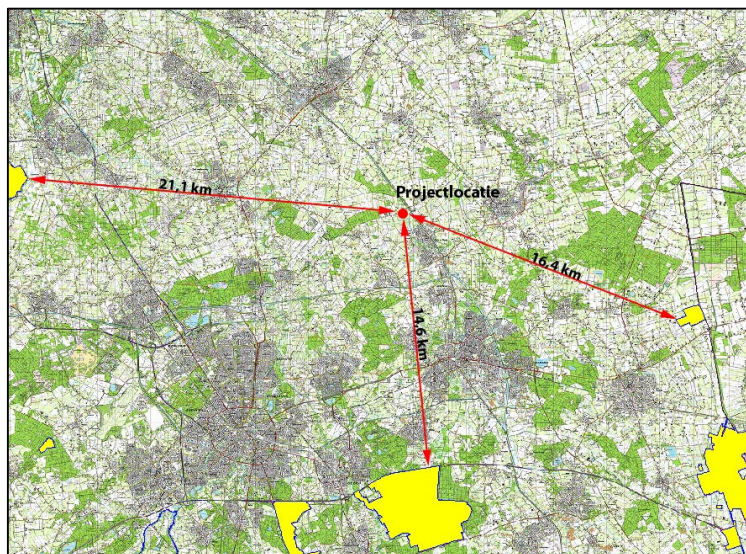
5.1.3 Effecten van de alternatieven – depositie

Het bedrijf is vooralsnog gelegen binnen een straal van 250 meter vanaf een kwetsbaar gebied (Wav). Dit gebied, een uitloper van het "t Geregt", is gelegen binnen de Ecologische Hoofdstructuur (EHS). Dit gebied is niet aangewezen als Natura2000 gebied.

Figuur 5: ligging bedrijf ten opzichte van kwetsbare gebieden (Wav) situatie januari 2008
bron: digitale atlas provincie Noord-Brabant

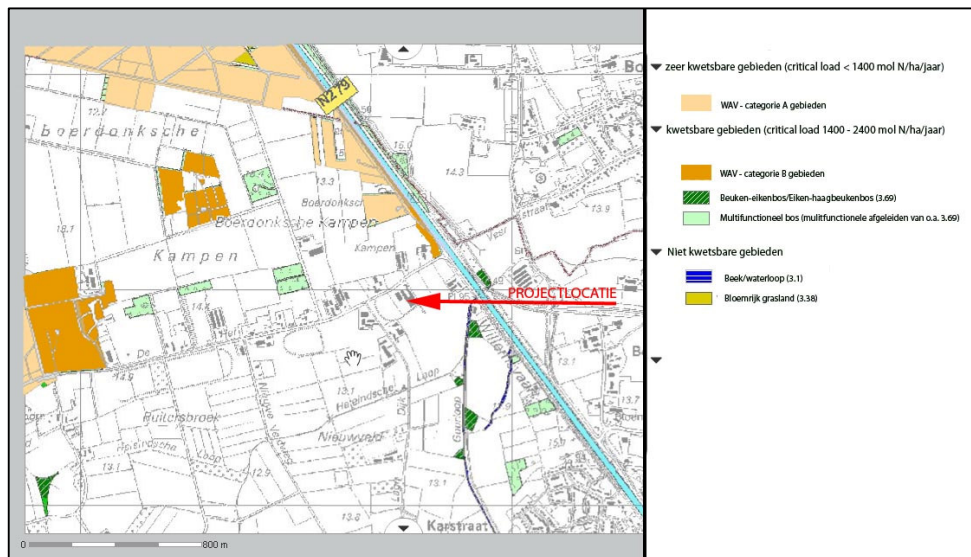
Binnen de invloedsfeer (straal van 3 km) van het bedrijf liggen geen Natura2000 gebieden (vogel- en/of habitatrichtlijngebieden en/of staats- en natuurmonumenten aangewezen in het kader van Natuurbeschermingswet). Het dichtstbijzijnde habitat- en (deels) Natuurbeschermingswetgebied, Strabrechtse Heide te Someren, ligt op circa 15 kilometer afstand van het bedrijf.

Figuur 6: Ligging locatie t.o.v. Natura 2000-gebied "Strabrechtse heide"

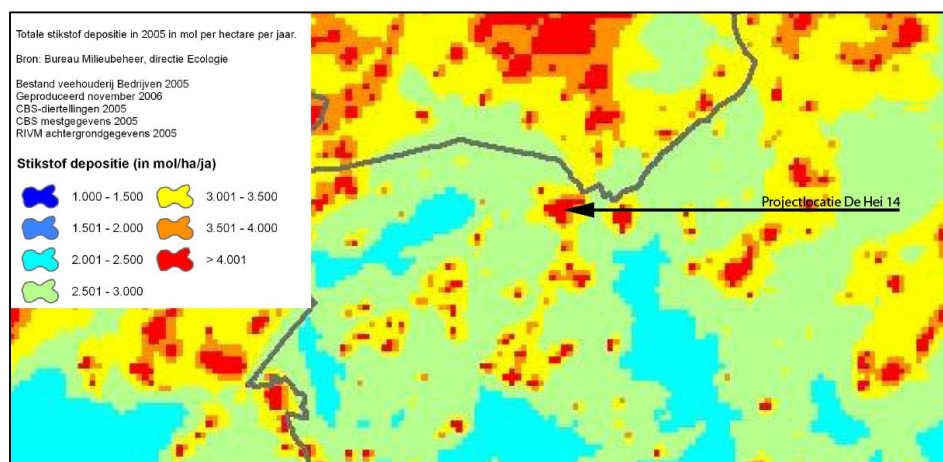
In de omgeving komen tevens een aantal overige niet-beschermd natuurgebieden voor, waarvoor natuurdoeltypen zijn opgenomen in het Handboek Natuurdoeltypen van het Ministerie van LNV.

Zowel in de Wav als in het Handboek natuurdoeltypen wordt onderscheid gemaakt tussen 'zeer kwetsbare gebieden < 1.400 mol N/ha/jaar', kwetsbare gebieden 1.400 – 2.400 mol N/ha/jaar' en 'niet kwetsbare gebieden' op basis van de aanwezige natuurdoeltypen.

Figuur 7: Natuurdoeltypen en kritische depositiewaarden op basis van Wav-indeling en de natuurdoeltypen 2007 zoals opgenomen in het Natuurgebiedsplan van de provincie Brabant.

De achtergronddepositie in het gebied bedraagt overwegend 2.500-3.000 mol N/ha/jaar (Bron: provincie Brabant, Bureau Milieubeheer, Stikstofdepositie 2005). In de nabijheid van het bedrijf is een grotere achtergronddepositie geconstateerd. Geconcludeerd kan worden dat in de bestaande situatie sprake is van een te hoge achtergronddepositie voor kwetsbare gebieden (critical load <2.400 mol/ha/jaar).

Figuur 8: Achtergronddepositie stikstof (bron: provincie Brabant, rapport: Veehouderij, ammoniak en geurhinder in Brabant 2005, 2007)

- Ammoniakdepositie

Met behulp van AAgro-stacks is de ammoniakdepositie van de drie alternatieven op Wav-gebieden, Natura2000 gebied Strabrechtse Heide en in de directe omgeving gelegen niet-beschermde natuurgebieden bepaald. De berekening is bijgevoegd als **bijlage 5**.

EMISSIE: bronnen ammoniakemissie							
Bron	X-coord.	Y-coord.	Hoogte	Gem.geb. hoogte	Diam.	Uitr. Snelheid	Emissie
referentie situatie/stand-still alternatief:							
Stal 1	170 539	395 970	3,5	3,9	0,5	4,00	1 341
Stal 2	170 511	395 960	3,5	3,9	0,5	4,00	2 110
VKA:							
stal 1	170 560	395 930	6,0	3,9	3,2	3,43	97
stal 2	170 543	395 919	6,0	3,9	2,2	3,61	929
stal 3	170 516	395 906	6,0	6,9	4,3	4,02	100
stal 4	170 577	395 953	6,0	6,9	7,4	3,89	169
stal 5	170 606	395 974	6,0	6,9	4,2	1,46	623
MMA:							
stal 1	170 560	395 930	6,0	3,9	4,0	1,5	287
stal 2	170 543	395 919	6,0	3,9	4,0	1,5	458
stal 3	170 516	395 906	6,0	6,9	4,0	1,5	299
stal 4	170 577	395 953	6,0	6,9	4,0	1,5	507
stal 5	170 606	395 974	6,0	6,9	4,2	1,46	623

IMMISSIE: gevoelige locaties					
Kwetsbare gebieden			Ammoniakdepositie		
Naam	X coördinaat	Y coördinaat	Referentie	VKA	MMA
1. Wav(B) 't Geregt	170 639	396 145	461,34	234,35	273,71
2. Wav(A) 't Geregt	170 421	396 320	85,42	36,69	41,99
3. Multifunct. Bos	170 057	396 008	33,32	15,38	17,45
4. Beuken-eikenbos	170 748	395 592	48,74	30,71	34,55
5. Beuken-eikenbos	170 802	395 858	113,00	85,50	97,03
6. Strabrechtse heide*	171 423	381 328	0,22	0,12	0,14

* Natura2000 gebied Strabrechtse heide: kritische depositie bedraagt 1.071 mol N/ha/jaar

Zowel het VKA als het MMA laten een sterke daling van ammoniakdepositie op de aanwezige kwetsbare gebieden (Wav) en niet-beschermde natuurgebieden in de omgeving van de projectlocatie zien ten opzichte van de referentiesituatie. Geconcludeerd kan worden dat het plan, voor wat betreft de depositie van ammoniak, geen significante negatieve effecten heeft op de nabij gelegen kwetsbare natuur. Zowel het VKA als MMA leiden tot een verbetering voor de nabijgelegen kwetsbare gebieden.

De achtergronddepositie zal in het VKA en MMA afnemen ten opzichte van de huidige situatie. Met name in de directe nabijheid van het bedrijf zal de achtergronddepositie sterk afnemen. Gezien de overwegende achtergronddepositie van 2.500-3.000 mol N/ha/jaar in het gebied, zal als gevolg van dit individuele project naar alle waarschijnlijkheid nog steeds sprake zijn van een overbelasting van de aanwezige kwetsbare gebieden. De overbelasting zal echter wel afnemen in het VKA en MMA.

In het kader van de Natura2000 is de ammoniakdepositie op het dichtst bijgelegen gebied Strabrechtse Heide doorgerekend. De meest kritische depositie voor dit gebied bedraagt 1.071 kg mol N/ha/jaar (publicatie "Te veel van het goede" van de Stichting Natuur en Milieu (2004)).

Uit de berekening blijkt dat de bijdrage aan de ammoniakdepositie op dit meest nabij gelegen Natura2000-gebied (factor 10^{-4}) verwaarloosbaar is. Mocht sprake zijn van een significant effect, dan is sprake van een significante verbetering in het VKA en MMA ten opzichte van de referentiesituatie.

De alternatieven (VKA en MMA) laten een verbetering zien ten aanzien van de huidige vergunde situatie. Er bestaan geen redenen om de ontwikkeling, op grond van depositie op Natura2000-gebieden, Wav-gebieden en niet-beschermd natuurgebieden, tegen te houden. Ook een Natuurbeschermingswetvergunning is niet noodzakelijk, omdat geen sprake is van significant negatieve gevolgen op het Natura2000 gebied Strabrechtse Heide.

- Directe ammoniakschade

In de omgeving van de projectlocatie vindt op een tweetal locaties boomteelt plaats. Het betreft één perceel aan de andere zijde van De Hei op een afstand van circa 35 meter vanaf de bestaande stallen. Op dit perceel worden kerstbomen geteeld. De nieuw te realiseren stallen zijn gelegen op meer dan 35 meter vanaf dit perceel, waardoor de afstand niet afneemt. Tevens geldt voor kerstbomen een maatgevende afstand van 25 meter.

Het tweede perceel is ten noordoosten van de projectlocatie gelegen op circa 150 meter vanaf de bestaande stallen. Realisatie van de bestaande stallen verkleint de afstand tot circa 70 meter. Op het perceel wordt buxus geteeld. Voor buxus geldt eveneens een maatgevende afstand van 25 meter.

Op basis van de toets aan het rapport Stallucht en Planten (IPO, 1981) in het kader van de Wet milieubeheer kan worden geconcludeerd dat voor alle drie de alternatieven geldt dat de inrichting niet is gelegen binnen de invloedssfeer van een agrarisch bedrijf dat voor ammoniak gevoelige planten teelt.

5.2 Geur

5.2.1 Toetsingskader

Het bedrijf stoot als gevolg van het houden van dieren geur uit naar de omgeving, waardoor geurgevoelige objecten in de omgeving worden belast (geurhinder). Om de geurhinder te beperken zijn geurnormen opgesteld die de geurbelasting op geurgevoelige objecten reguleren.

De alternatieven dienen getoetst te worden aan de geurnormen, zoals die zijn vastgesteld voor de geurgevoelige objecten in de omgeving van de projectlocatie. De geurnormen zijn vastgelegd in:

- Wet geurhinder en veehouderij met bijbehorende Regeling geurhinder en veehouderij. De wet geeft wettelijke normen voor de maximaal toelaatbare geurhinder van agrarische bedrijven op geurgevoelige objecten. Deze wet biedt het beoordelingskader om de geurbelasting die door veehouderijen op geurgevoelige objecten wordt veroorzaakt te toetsen.
De geurwet biedt gemeenten de mogelijkheid gemotiveerd af te wijken van de wettelijke normen middels het opstellen van een gemeentelijke geurverordening.

- Gemeentelijke geurverordening Laarbeek.
De gemeente Laarbeek heeft het geurbeleid voor haar grondgebied vastgelegd in de gemeentelijke geurverordening. Hierin zijn de volgende geurnormen vastgesteld: 1,5 OUE/m³ voor de dorpskernen, 7 OUE/m³ voor de zone van 250 meter rondom de kernen en 14 OUE/m³ voor het buitengebied, inclusief het landbouwontwikkelingsgebied.
- Gemeentelijke geurverordening Veghel.
De gemeente Veghel heeft het geurbeleid voor haar grondgebied vastgelegd in de gemeentelijke geurverordening. Hierin zijn de volgende geurnormen vastgesteld: 3 OUE/m³ voor de dorpskernen, 8 OUE/m³ voor de zone van 250 meter rondom de kernen en 14 OUE/m³ voor het buitengebied, inclusief het landbouwontwikkelingsgebied.

De Wet geurhinder en veehouderij spreekt van geurgevoelige objecten indien er sprake is van: *"gebouw, bestemd voor en blijkens aard, indeling en inrichting geschikt om te worden gebruikt voor menselijk wonen of menselijk verblijf en die daarvoor permanent of een daarmee vergelijkbare wijze van gebruik, wordt gebruikt"*.

Hiermee vindt middels de wet de bescherming plaats van geurgevoelige objecten. In de wet wordt een uitzondering gemaakt op deze systematiek in artikel 3, lid 2 van de Wgv. Voor geurgevoelige objecten die onderdeel uitmaken van een andere veehouderij wordt afgeweken van het algemene beschermingsniveau. Dergelijke objecten, zijnde een bedrijfswoning, zijn veelal in de directe nabijheid van (eigen) diervverblijven gesitueerd. Deze objecten worden dan uitsluitend of voornamelijk door deze eigen diervverblijven belast. De geurbijdrage door nabijgelegen veehouderijen is vaak geringer dan de geurbelasting door eigen stallen op de bedrijfswoning. Hierdoor is een beperkte bescherming dan acceptabel. In artikel 3, lid 2 Wgv wordt aangegeven dat de beperkte bescherming wordt gecreëerd door het aanhouden van een minimale afstand van tenminste 50 meter ten opzichte van de bedrijfswoning van nabijgelegen veehouderijen.

5.2.2. Effecten van de alternatieven

De alternatieven zijn uitgewerkt in bijlage 1a t/m 1c. Per alternatief zijn de diercategorieën, huisvestingsystemen, aantal dieren en plaatsen en de bijbehorende geuruitstoot uitgewerkt. In onderstaande tabel zijn de totalen opgenomen.

- Geuremissie en achtergrondbelasting

	Referentie	VKA	MMA
Emissie ou E/sec	30.354	44.921	26.655

Op basis van het VKA is een stijging van geuremissie te verwachten ten opzichte van de referentiesituatie (tevens huidige situatie conform milieuvergunning). Het MMA laat een daling zien van de geuremissie ten opzichte van de referentiesituatie.

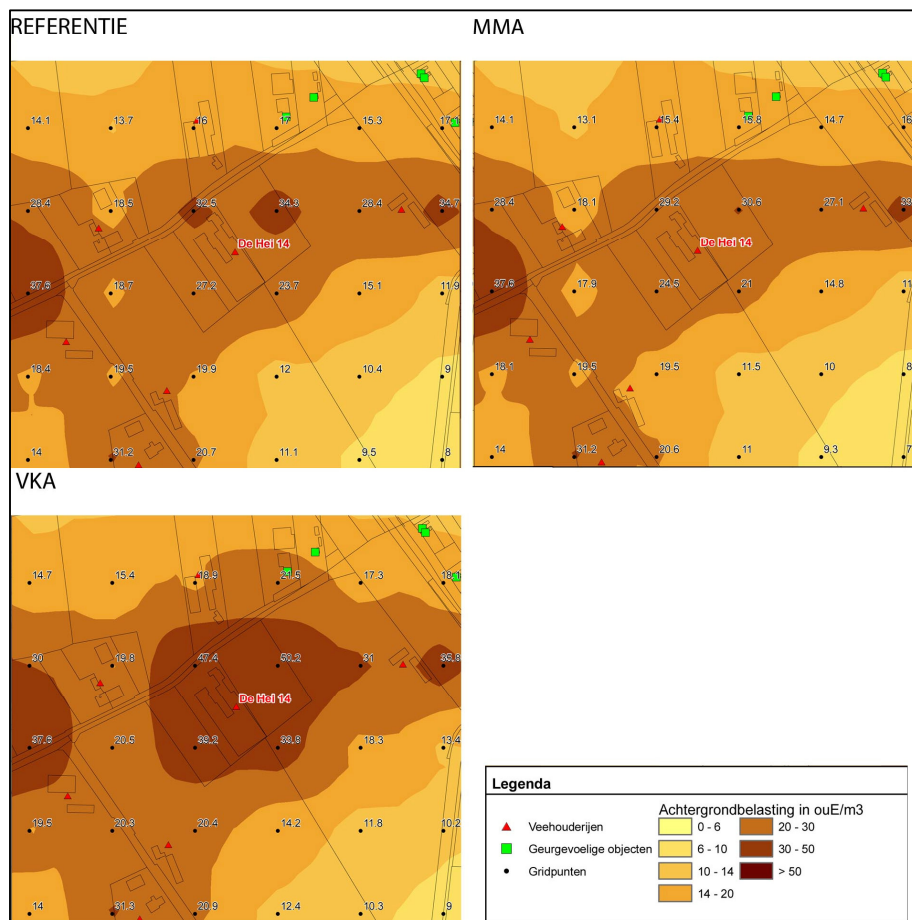
De ventilatiebehoefte op basis van de bezetting van het aantal dieren van het bedrijf is door het jaar heen redelijk constant. Tevens ontstaat door het toepassen van luchtwassers in het VKA en MMA een constante onderdruk in de stallen. Hierdoor passeert de lucht uit de stallen de luchtwassers alvorens het naar buiten treedt. De uittredende lucht wordt in het VKA en MMA gefilterd, waardoor de geuremissie wordt gereduceerd.

De variatie van de ventilatiebehoefte en de geuremissie zit in de seizoenstemperatuur en de dagelijkse temperatuurvariatie (dag- nachtperiode). Per etmaal kunnen een aantal momenten van maximale geurhinder optreden. Bij warm weer met een maximale bezetting is de ventilatiebehoefte maximaal. De afgewerkte lucht wordt echter door de luchtwassers geleid, waardoor de maximale geurhinder zoveel mogelijk wordt beperkt.

Tevens zal als gevolg van het toegepaste brijvoersysteem op de momenten (driemaal daags) van mengen in de brijvoerkeuken en het uitdoseren van het brijvoer extra geuremissie ontstaan. Om geur zoveel mogelijk te voorkomen worden relatief droge producten als tarwezetmeel en aardappelstoomschillen toegepast. Deze relatief droge producten zorgen doorgaans voor weinig geuroverlast.

Als gevolg van de gecreëerde onderdruk in de stallen in het VKA en MMA, zal de extra geuremissie, die ontstaat bij het mengen van brijvoer, via de centrale gang en de afdelingen in het centrale afzuigkanaal terechtkomen. De geuremissie, die ontstaat bij het uitdoseren van brijvoer in de stallen, wordt afgezogen via het centrale afvoerkanaal. In de stallen en het centrale afzuigkanaal zal diffusie van brijvoerlucht en stallucht optreden; deze diffuse lucht wordt vervolgens gefilterd in de luchtwasser, waardoor de optredende geurpieken worden geminimaliseerd.

Gezien de omvang van het project in samenhang met andere geurbronnen in de omgeving is door de SRE Milieudienst te Eindhoven de achtergrondbelasting van geur bepaald per alternatief (zie **bijlage 7**). Voor het bepalen van de achtergronddepositie zijn de aanwezige veehouderij-bedrijven en nieuwe veehouderij-initiatieven voor zover bekend betrokken in de berekening.

Figuur 9: cumulatieve geurbelasting – achtergrondbelasting per alternatief

Het VKA leidt tot een toename van de geuremissie en daarmee neemt de achtergrondbelasting in de omgeving van de inrichting toe ten opzichte van de referentiesituatie. De sterkste toename beperkt zich tot de inrichting zelf en de aangrenzende percelen. De geurgevoelige objecten ten noorden van de inrichting zullen meer geur kunnen ervaren als gevolg van het VKA. Het MMA leidt tot een afname van de achtergrondbelasting ten opzichte van de referentiesituatie. De geurgevoelige objecten ten noorden van de inrichting zullen minder geur kunnen ervaren als gevolg van het MMA.

Uit de berekende geuremissies en geurachtergrondconcentraties blijken geurgevoelige objecten de minste geur te kunnen ervaren op basis van het MMA. Het MMA leidt tot een afname ten opzichte van de referentiesituatie, terwijl het VKA een beperkte toename laat zien. Middels toetsing aan de geurnormen, die gelden voor de geurgevoelige objecten die in nabijheid van de locatie liggen, is vast te stellen of de alternatieven (Referentiesituatie, VKA en MMA) geen ontoelaatbare geurbelasting veroorzaken.

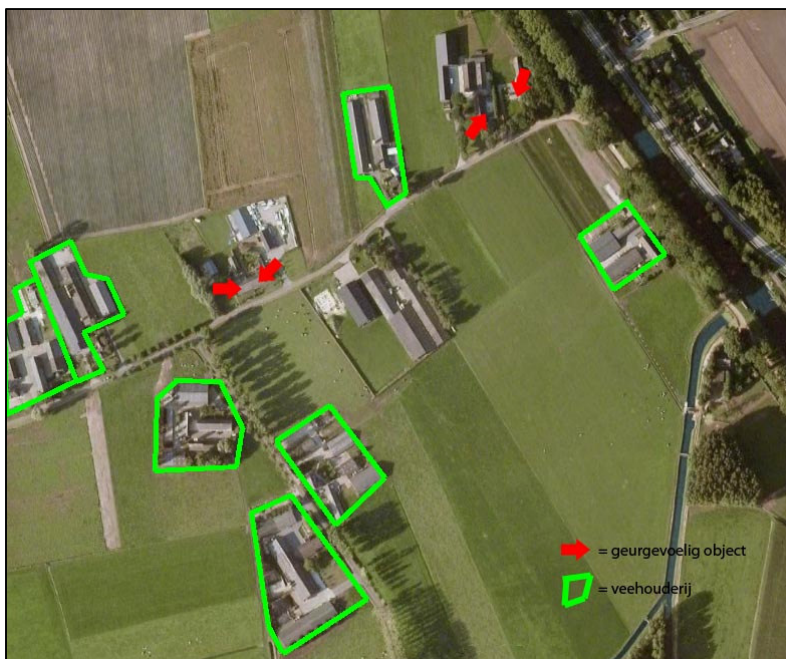
- Geurbelasting en toetsing

Met behulp van V-stacks vergunning is voor de drie alternatieven de geurbelasting op geurgevoelige objecten in de omgeving van het bedrijf berekend. Het verspreidingsmodel (V-Stacks) is wettelijk voorgeschreven. De berekening is bijgevoegd als **bijlage 6**.

Een beoordeling van de geurbelasting op gevoelige objecten in de omgeving van het bedrijf kan alleen na inventarisatie van de geurgevoelige objecten. In de omgeving van het bedrijf bevinden zich de navolgende geurgevoelige objecten:

- de Hei 55	burgerwoning in het buitengebied	= geurgevoelig object
- de Hei 57	burgerwoning in het buitengebied	= geurgevoelig object
- de Hei 61	agrarische woning tuinbouw	= geurgevoelig object
- de Hei 63	burgerwoning in het buitengebied	= geurgevoelig object

Daarnaast liggen op korte afstand een aantal agrarische woningen behorende bij een veehouderij. Deze woningen zijn allemaal op minimaal 50 meter afstand gelegen.

Figuur 10: geurgevoelige objecten en agrarische woningen behorende bij veehouderij

Naast de geurgevoelige objecten in de directe omgeving zijn tevens een aantal locaties gelegen op grotere afstand in de berekening meegenomen ter toetsing. Het betreft:

- Rietkampen 46 Burgerwoning in kom Beek en Donk = geurgevoelig object
- Veerstraat 4a Burgerwoning in kom Boerdonk = geurgevoelig object
- Veerstraat 7 Burgerwoning in zone 250 m Boerdonk = geurgevoelig object
- Ptr. De Leeuwstraat 47 Burgerwoning in zone 250 m Beek&Donk = geurgevoelig object

Geurgevoelig object	Geurnorm*	Geurbelasting		
		Referentie	VKA	MMA
De Hei 55	14	7,27	9,06	6,88
De Hei 57	14	9,06	11,09	8,12
De Hei 59 (veehouderij)	Vaste afstand			
De Hei 61	14	11,41	12,87	10,51
De Hei 63	14	8,93	10,83	8,76
Rietkampenstraat 46	1,5	0,68	0,55	0,66
Veerstraat 4a (Boerdonk)	3	1,11	1,23	1,06
Veerstraat 7 (Boerdonk)	8	1,38	1,63	1,36
Ptr. De Leeuwstraat 47	7	0,83	0,68	0,82

* Geurnorm is gebaseerd op de gemeentelijke geurverordening

De referentiesituatie voldoet ruimschoots aan de gestelde geurnormen. Het MMA laat een reductie van de geuremissie zien, waardoor de geurgevoelige objecten minder belast worden. Het MMA voldoet daarmee ruimschoots aan de gestelde geurnormen. Het VKA leidt tot toename van de geuremissie (van 30.354 ou E/sec. naar 44.921 ou E/sec.). Uit de bovenstaande geurberekening blijkt echter, dat geen overbelaste situatie ten aanzien van de geurbelasting op geurgevoelige objecten ontstaat.

Alle drie de alternatieven voldoen aan de vastgestelde geurnormen, die het wettelijk toetsingskader vormen voor het onderhavig project. Zowel in de referentiesituatie als in het VKA en MMA bestaat er geen overbelasting van geur op objecten binnen de invloedssfeer van het bedrijf.

Geconcludeerd kan worden dat alle drie de alternatieven geen ongewenste ontwikkeling voorstaan voor wat betreft de geur.

5.3 Geluid

5.3.1 Toetsingskader

Ten aanzien van geluid dienen de alternatieven te worden getoetst aan criteria. De alternatieven dienen te worden beoordeeld op basis van:

- Wet geluidhinder (Wgh).
De Wet Geluidhinder (Wgh) vormt het juridische kader voor het Nederlandse geluidsbeleid. De Wgh bevat een uitgebreid stelsel van bepalingen ter voorkoming en bestrijding van geluidshinder.
- Wet milieubeheer.
Op grond van deze wet kan een vergunning worden verleend voor een inrichting. Aan de vergunning kunnen bepaalde beperkingen worden verbonden in de vorm van (geluids)voorschriften ter bescherming van omwonenden en natuurwaarden.

- Handreiking industrielawaai en vergunningverlening.
De Handreiking industrielawaai en vergunningverlening is een hulpmiddel bij het bepalen en vaststellen van de geluidnormen voor bedrijven, met als doel het voorkomen en beperken van hinder door industrielawaai.
 - o Rondom de inrichting zijn binnen 100 meter woningen van derden gelegen. Gezien de landelijke omgeving is het legitiem om een normering voor het langtijdgemiddelde beoordelingsniveau te stellen van 40, 35 en 30 dB(A) in de dag-, avond- en nachtperiode. De streefwaarden voor piekgeluidsniveau L_{Amax} liggen 10 dB(A) hoger, terwijl de ten hoogste toegestane waarden L_{Amax} 70 dB(A) in de dagperiode, 65 dB(A) in de avondperiode en 60 dB(A) in de nachtperiode bedragen.
- Circulaire indirecte hinder/Wet geluidhinder.
De circulaire indirecte hinder betreft regels voor de beoordeling van geluidshinder veroorzaakt door wegverkeer van en naar een inrichting. De circulaire adviseert om dergelijke geluidshinder te beoordelen overeenkomstig de wijze waarop wegverkeerslawaaai wordt beoordeeld in het kader van de Wet geluidhinder.
 - o De beoordeling vindt plaats op grond van het optredende equivalente geluidsniveau. Dit dient ter plaatse van de gevel(s) van woningen of andere geluidsgevoelige bestemmingen te worden getoetst aan de voorkeursgrenswaarde van L_{etmaal} 50 dB(A) en aan de maximale grenswaarde van L_{Amax} 65 dB(A).

5.3.2. Effecten van de alternatieven

Ten behoeve van het onderhavig project is een akoestisch onderzoek uitgevoerd. De resultaten van de berekening zijn verwerkt in het rapport 'Akoestisch Onderzoek, De Hei 12-14 Beek en Donk'; zie **bijlage 8**.

De geluidsbronnen van het bedrijf bestaan uit het leveren van voer, afvoer/oppompen van drijfmest, lossen opfokzeugen, laden van biggen, leveren van dieselolie en de ventilatoren.

Voor de beoordeling van de alternatieven zijn de geluidsniveaus als gevolg van de inrichting bij de woningen in de directe omgeving van de inrichting en een aantal referentiepunten in het veld bepaald.

- Representatieve bedrijfssituatie

Met een akoestisch model is de geluidsuitstraling naar de omgeving bepaald, aan de hand van methode II.8 van de handleiding Meten en Rekenen industrielawaai. De langtijdgemiddelde beoordelingsniveaus en de maximale geluidsniveaus zijn bepaald voor de drie alternatieven. De geluidsbronnen zijn in het VKA en MMA hetzelfde, omdat deze alternatieven slechts verschillen in het soort luchtfilter. In het kader van geluid bestaan geen verschillen tussen het VKA en MMA.

Voor de referentiesituatie, het VKA en MMA geldt dat in de representatieve bedrijfssituatie wordt voldaan aan de eisen ten aanzien van streefwaarden $L_{Ar,LT}$ (40, 35, 30 dB(A)) en L_{Amax} (70, 65, 60 dB(A)).

Ten opzichte van de referentiesituatie leiden het VKA en MMA in de avond- en nachtperiode tot een lagere geluidsbelasting op alle geluidsgevoelige objecten in de directe omgeving van de inrichting. In de dagperiode leiden het VKA en MMA ten noordoosten van het bedrijf tot hogere geluidsbelasting, maar wordt nog steeds voldaan aan de streefwaarden $L_{Ar,LT}$ en L_{Amax} . Voor de direct omwonende ten westen en zuidwesten van het bedrijf leiden het VKA en MMA in de dagperiode tot een lagere geluidsbelasting.

Als gevolg van het toepassen van luchtwassers op zowel de bestaande als nieuwe stallen zijn alle ventilatoren ingebouwd in het ventilatiesysteem. Door deze inbouw ontstaat er een afscherming en demping van de geluiduitstoot door de ventilatoren. Het VKA en MMA leiden in de representatieve bedrijfssituatie overwegend tot een lagere geluidsbelasting op de omliggende geluidsgevoelige objecten.

- Regelmatige afwijking van de representatieve bedrijfssituatie

De regelmatige afwijking van de representatieve bedrijfssituatie bestaat uit het lossen van voer. In de referentiesituatie geldt dat in de regelmatige afwijking van de representatieve bedrijfssituatie wordt voldaan aan de eisen ten aanzien van streefwaarden $L_{Ar,LT}$ (40, 35, 30 dB(A)) en L_{Amax} (70, 65, 60 dB(A)).

Bij het leveren van voer ter plaatse van de voersilo's aan de voorzijde van de biggenstal (gebouw 5), wordt in het VKA en MMA ter plaatse van De Hei 61 en 69 niet voldaan aan de gestelde streefwaarden in de dagperiode. De overschrijding bedraagt maximaal 4 en 7 dB(A) en wordt veroorzaakt door het lossen van voer (mengvoer en bijproducten). Het lossen van mengvoer en bijproducten duurt respectievelijk circa één uur en een half uur.

Om de effecten van de regelmatige afwijking tot een minimum te beperken, wordt het lossen van voer bij stal 5 beperkt tot slechts de dagperiode en geconcentreerd op één dag. Op die manier doet de regelmatige afwijking van de representatieve bedrijfssituatie zich alleen voor in de dagperiode en vindt het maximaal één keer per week plaats gedurende circa één uur. Dit kan worden vastgelegd in de milieuvergunning door in de vergunningsvoorschriften op te nemen, dat het langtijdgemiddelde beoordelingsniveau één keer in de week gedurende de dagperiode, op de dag dat het voer wordt gelost in de silo's aan de voorzijde van gebouw 5, maximaal 47 dB(A) mag bedragen op de woning aan De Hei 69 en maximaal 44 dB(A) op de woning aan De Hei 61.

- Indirecte hinder

Voor indirecte hinder is een akoestisch model wegverkeerslawaai opgesteld. Uit de resultaten blijkt, dat de voorkeursgrenswaarden voor indirecte hinder als gevolg van vervoersbewegingen van en naar de inrichting in de referentiesituatie, VKA en MMA niet worden overschreden.

Voor alle drie de alternatieven geldt dat ruimschoots wordt voldaan de voorkeursgrenswaarden van 50 dB(A); zie verder toegevoegde akoestische rapporten.

5.4 Luchtkwaliteit - stof

5.4.1 Toetsingskader

Ten aanzien van de luchtkwaliteit dienen de alternatieven te worden getoetst aan de Wet milieubeheer. Hoofdstuk 5 van deze wet staat bekend als de Wet luchtkwaliteit. In bijlage 2 behorende bij de artikelen 4.9, 8.4 en titel 5.4 van de Wet milieubeheer is ten aanzien van zwevende delen o.a. het volgende gesteld:

- 40 microgram per m^3 als jaargemiddelde concentratie;
- 50 microgram per m^3 als 24-uurgemiddelde concentratie, waarbij geldt dat deze maximaal 35 maal per kalenderjaar mag worden overschreden.

5.4.2. Effecten van de alternatieven

Ten behoeve van het onderhavig project is een luchtkwaliteitonderzoek uitgevoerd. De resultaten van de berekening zijn verwerkt in het rapport 'Onderzoek luchtkwaliteit, De Hei 12-14 Beek en Donk' d.d. 25 juli 2008 (kenmerk 28-BHe12-pm10-v1); zie **bijlage 9**.

In onderhavige bedrijfstak, varkenshouderij, zijn geen beproefde mogelijkheden om het ontstaan van fijn stof te voorkomen. Aantallen dieren bieden de basis voor een economische verantwoorde bedrijfsvoering. De keuze van het soort stalsysteem biedt ook geen mogelijkheid om het ontstaan van fijn stof te beperken.

In dergelijke gevallen bieden nageschakelde technieken zoals luchtwassers een beproefde oplossing. Luchtwassers zijn zeer effectief om o.a. de emissie van fijn stof te reduceren. Met luchtwassers wordt fijn stof uitgefilterd.

Het VKA en MMA geven een significante verbetering qua fijn stof ten aanzien van de referentiesituatie. Het MMA leidt daarbij tot een zeer beperkte extra verbetering ten aanzien van het achtergrondniveau (zie hieronder) ten opzichte van het VKA.

- Jaargemiddelde concentratie

Voor het bepalen van de effecten voor de luchtkwaliteit is gebruik gemaakt van Pluim-Plus V3.71.

De optredende concentraties aan fijn stof als gevolg van stofemissie uit de stallen, bestaan in alle drie de varianten uit de achtergrondwaarde en uit de bijdrage van het bedrijf. De achtergrondwaarde voor fijn stof ter plaatse bedraagt $28 \mu\text{g}/\text{m}^3$.

In de huidige situatie verhoogt het bedrijf de achtergrondwaarde fijn stof met ten hoogste $2,1 \mu\text{g}/\text{m}^3$. De bijdrage aan het achtergrondniveau is op de grens van de inrichting ten hoogste 8%.

Voor het VKA en MMA geldt respectievelijk een bijdrage van het bedrijf van $1,3 \mu\text{g}/\text{m}^3$ en $1,2 \mu\text{g}/\text{m}^3$. Dit betekent een afname van de bedrijfsbijdrage ten opzichte van de huidige situatie van respectievelijk circa 38% en 42%.

Zowel in het VKA als MMA is de bijdrage aan het achtergrondniveau circa 5%. Op grotere afstand van de bronnen van de inrichting neemt de invloed van de inrichting op het achtergrondniveau snel af.

- 24-uurgemiddelde concentratie

Uit het luchtkwaliteitonderzoek blijkt dat in de huidige situatie het aantal 24-uurs overschrijdingen van de concentratie van $50 \mu\text{g}/\text{m}^3$ gemiddeld 18,9 bedraagt.

Hetzelfde onderzoek toont aan dat het aantal overschrijdingen in het VKA (18,7) en MMA (18,6) tot een zeer beperkte afname leiden.

Uit de berekening blijkt dat alle drie de onderzochte varianten ruimschoots passen binnen de normen uit de Wet luchtkwaliteit, die gelden voor nieuwe situaties.

Tevens wordt opgemerkt dat alle bronnen van fijn stof op ruime afstand zijn gelegen van gevoelige bestemmingen (woningen van derden) en/of gebieden waar mensen kunnen verblijven (openbaar gebied).

- Emissie door verkeer

Van verkeer is bekend dat voornamelijk NO₂ en PM₁₀ problemen op kunnen leveren in relatie tot de luchtverontreinigingstoets. Met behulp van de verkeersgegevens is een berekening gemaakt van de concentraties van deze stoffen door het verkeer afkomstig van onderhavige inrichting.

De berekeningen hiervoor zijn uitgevoerd met behulp van het softwareprogramma GeoAir V1.70 van DGMR, wat gebaseerd is op CARI versie 7.0.

Uit de berekeningen volgt dat voor zowel de referentiesituatie, VKA en MMA geldt dat geen significante verhogingen optreden in de jaargemiddelde en daggemiddelde concentraties op 6 meter afstand van de weg-as als gevolg van het verkeer van de inrichting.

5.5 Bodem en water

5.5.1 Toetsingskader

In verband met de bescherming van bodem en water zijn binnen de inrichting maatregelen getroffen om te voorkomen dat schadelijke stoffen in de bodem en het grondwater terecht komen. Ten aanzien van de bodem dienen de alternatieven te worden getoetst aan:

- Nederlandse richtlijn bodembescherming.
Bij bedrijfsmatige activiteiten, waarbij het risico bestaat dat bodemvreemde stoffen in de bodem terechtkomen, moet een bedrijf zijn bodem beschermen voor die stoffen.

Ten aanzien van water dienen de alternatieven te worden getoetst aan:

- Kaderrichtlijn water in verband met bescherming van aquatische ecosystemen, duurzaam watergebruik en verbeteren van waterkwaliteit;
De KRW stelt doelen voor een goede chemische en ecologische toestand van het oppervlakte- en grondwater. Voor het bedrijf betekent dit dat voorkomen wordt dat vervuilende stoffen in het water terecht komen.
- Watertoets van het Waterschap Aa en Maas.
Het waterschap hanteert een aantal uitgangspunten ten aanzien van het duurzaam omgaan met water. Via de watertoets maakt een initiatiefnemer bij het waterschap bekend hoe invulling is gegeven aan deze uitgangspunten (zie bijlage 10).

5.5.2. Effecten van de alternatieven

- Bodem- en (grond)waterbescherming

Het bedrijf is niet gelegen in een bodem- of grondwaterbeschermingsgebied of waterwingebied. Beïnvloeding van dergelijke gebieden door het initiatief is dus niet aan de orde. De vloeren en wanden van de mestopslagen zullen uitgevoerd worden met beton die van dermate kwaliteit is dat niet gevreesd hoeft te worden voor afname van de bodem- en waterkwaliteit.

Mogelijke invloed op bodem en grondwater kan veroorzaakt worden door:

1. opslag van reinigingsmiddelen
2. opslag van diergeneesmiddelen
3. opslag van zuur t.b.v. de luchtwassers
4. opslag van dieselolie
5. opslag van drijfmest in kelders onder de dieren
6. reinigen van voertuigen
7. opslag van spuiwater
8. aanbiedplaats voor kadavers.

De diergeneesmiddelen worden opgeslagen in een koelkast. Deze koelkast staat in een afgesloten berging, waarin ook de reinigingsmiddelen worden bewaard. De vloer in deze berging is bestand tegen de inwerking van reinigingsmiddelen en diergeneesmiddelen.

Onder de respectievelijke opslagen 3 (zuuropslagtank) en 4 (dieselolietank) zijn lekbakken geïnstalleerd. Bij lekkende tanks worden de vrijkomende stoffen opgevangen in een lekbak. Dit voorkomt dat materialen in de bodem en/of grondwater kunnen komen. De inhoud van de lekbakken is dusdanig dat de opgeslagen stoffen volledig opgevangen kunnen worden. De tanks voor opslag van zuur en olie zijn voorzien van certificering en voldoen aan de laatste inzichten voor het opslaan van dergelijke stoffen.

De mestkelders (nr. 5) zijn uitgevoerd met mestbestendige beton (Besluit BRM) zodat vloeren en wanden van de kelders bestand zijn tegen inwerking door de mest. Het bedrijf voldoet aan de meststoffenwetgeving voor de afvoer van mest.

De spoelplaats is uitgevoerd in beton. Dit beton is eveneens van dusdanige kwaliteit dat deze voldoet aan de eisen voor de afvoer van het spoelwater.

De kadavers worden op de kadaveraanbiedplaats aangeboden in een mobiele kadaverbak. De kadaverbak voorkomt dat uittredend vocht uit de kadavers "wegstroomt". De kadaverbak wordt na gebruik schoongemaakt op de spoelplaats.

De silo voor de opslag van het spuiwater is uitgevoerd in polyester. De polyester silo is van dusdanige kwaliteit dat deze voldoet aan de eisen voor de opslag van het spuiwater.

Door het treffen van bovenstaande voorzieningen geldt voor de beschreven alternatieven dat het risico voor calamiteiten, die leiden tot een bodem- en/of grondwaterverontreiniging, verwaarloosbaar klein kan worden beschouwd.

- Regenwatersysteem & uitgangspunten Waterschap Aa en Maas

Ten behoeve van het plan is een watertoets opgesteld en voorgelegd aan het Waterschap Aa en Maas. De watertoets is als **bijlage 10** toegevoegd aan deze MER. De waterafhandeling van de huidige (referentiesituatie) en nieuwe situatie (VKA en MMA) is beschreven. Tevens zijn de alternatieven getoetst aan de uitgangspunten watertoets Waterschap Aa en Maas.

In alle alternatieven is sprake van afkoppeling van regenwater. Deze afkoppeling heeft tot gevolg dat het hemelwater niet via de riolering wordt toegevoegd aan oppervlaktewater, maar middels infiltratie aan het grondwater. Hiermee wordt bereikt dat het plan geen negatieve invloed heeft op de capaciteit van de omliggende waterlossingen. Deze methode van afkoppeling en infiltratie wordt tevens voorgestaan door de waterbeheerder in het gebied, Waterschap Aa en Maas.

In de referentiesituatie wordt het regenwater afkomstig van gebouwen en erf afgevoerd naar de eigen zaksloot aan de achterzijde van het bedrijf. In het VKA en MMA zijn extra zaksloten en een verlaagd maaiveld voorzien voor de buffering en infiltratie van regenwater. De infiltratievoorziening voorziet in het bufferen van extreme buien, zodat geen wateroverlast ontstaat voor derden.

5.6 Energie

5.6.1 Toetsingskader

In het kader van energie(besparing) bestaan een aantal uitgangspunten ten aanzien van het houden van dieren:

- Het informatieblad veehouderijen.
Dit blad is uitgebracht ter ondersteuning van het bevoegd gezag bij het opnemen van het aspect energie in de milieuvergunning. Doel is om niet alleen informatie te geven over energiebesparing, maar ook suggesties aan te reiken hoe in de praktijk met energiebesparing in veehouderijen om te gaan.
- IPPC
De Europese Integrated Pollution Prevention and Control richtlijn bepaalt dat inrichtingen moeten waarborgen dat alle passende preventieve maatregelen tegen verontreiniging worden getroffen. In dit kader betreft dit het verminderen van het energieverbruik.

5.6.2. Effecten van de alternatieven

Het energieverbruik op het bedrijf bestaat uit stroom- en aardgasverbruik. Daarnaast is sprake van spuiwater en mestafvoer. Om het energiegebruik te minimaliseren zijn op het bedrijf maatregelen getroffen die gericht zijn op een zuinig gebruik van energie. Ten behoeve van het energiegebruik is de vragenlijst veehouderij ingevuld en toegevoegd als **bijlage 11**.

- Elektriciteit

De hoeveelheid stroomverbruik wordt hoofdzakelijk bepaald door het gebruik van het ventilatiesysteem (ventilatoren), de luchtwassers en een aantal processen (voersystemen etc.). Energiebesparing staat centraal in de bedrijfsvoering. Energie is een kostenpost die steeds groter wordt als gevolg van de toenemende energieprijzen. Energiebesparing is alleen al om kosten te besparen lucratief. Bij de aanvraag is dan ook aandacht voor het aspect energie en besparing. In de eerste plaats vindt energiebesparing plaats bij aanschaf en bij vervanging van apparaten.

Het houden van meer dieren en de technieken voor sterke reductie van ammoniak-, geur- en fijn stofemissie (VKA en MMA) leidt tot meer energieverbruik dan in de referentiesituatie. De belangrijkste oorzaak van de toename van het energiegebruik van luchtwassers zit met name in de hogere luchtweerstand. De luchtwasser remt de uitstroom van de stallucht en hierdoor verbruiken de ventilatoren meer elektriciteit om de ventilatie op peil te houden. De gecombineerde luchtwasser heeft meer weerstand dan een chemische luchtwasser. Tevens maakt de combi-luchtwasser in tegenstelling tot het chemisch luchtfilter gebruik van een biologisch filter waarvoor continu water rond moet worden gepompt. Het energiegebruik ligt in het MMA dan ook hoger dan in het VKA.

Het energieverbruik van de diverse pompen en onderdelen is de afgelopen jaren al fors teruggebracht. In de alternatieven is gekozen voor een goede dimensionering (zie **bijlage 4**). Tevens zal door het schoon houden van de filterwanden een overmatige weerstand en daarmee extra energieverbruik worden voorkomen.

In het dimensioneren en positioneren van de luchtwasser in de verschillende alternatieven zijn bochten in de luchtstroming, vernauwingen en verwijdingen in de luchtkanalen voorkomen voor een optimale werking van de systemen. Op deze manier wordt extra luchtweerstand en daarmee extra energieverbruik voorkomen. De ventilatie in de stallen geschiedt middels een onderdrukstelsel. De ventilatoren worden per stal gedimensioneerd en aangestuurd op een wijze waarbij ventilatie naar behoefte mogelijk is. De aansturing zal geschieden met frequentieregelaars die als bijkomend voordeel hebben dat er een beperking van het energieverbruik mogelijk is.

Door een goed stalontwerp en een juiste installatie van de systemen worden problemen en extra energieverbruik voorkomen. Een goede bouwcontrole bij de oplevering van de stal zorgt voor een goede uitgangssituatie.

Om het stroomgebruik verder te beperken wordt daarnaast gebruik gemaakt van energiezuinige verlichting. Het verbruik van stroom voor verlichting is minimaal door het gebruik van energiezuinige TL-lampen. Ook de verlichting van de beoogde toekomstige inrichting zal hoofdzakelijk plaatsvinden middels TL-verlichting. Deze TL-verlichting zal tevens energievriendelijk uitgevoerd worden. Op grond van de welzijnswetgeving dient echter wel gedurende bepaalde periodes per etmaal verlichting bij de dieren te zijn.

- Verwarmen

Het bedrijf is aangesloten op het aardgasnet, voor de verwarming van de bedrijfswoning en de stallen. Het VKA en MMA zullen als gevolg van het houden van meer dieren meer aardgas verbruiken dan de referentiesituatie.

Het gebruik van aardgas wordt beperkt doordat voor de verwarming van het bedrijf hoge rendement verwarmingsketels worden gebruikt. De benodigde hoeveelheid energie voor verwarming is minimaal en daarmee het gebruik van aardgas, omdat gebruik gemaakt wordt van hoog rendementverwarmingsketels in combinatie met thermische isolatie van de stallen. De stallen zijn voorzien van gevel-, vloer- en dakisolatie. Verwarmen is, met name door het toegepaste ventilatiesysteem, slechts in de winterperiode en in de beginfase (jonge dieren) van de fokperiode in de kraamhokken en biggenhokken noodzakelijk. Het energieverbruik zal hierdoor zoveel mogelijk worden geminimaliseerd.

- Waterverbruik

Binnen de inrichting wordt water gebruikt voor het drinken van dieren en het reinigen van stallen en veewagens. Het waterverbruik binnen de huidige inrichting bedraagt circa 7.430 m³, waarvan het overgrote deel wordt ingenomen door het drinkwater voor de dieren (circa 7.056 m³). Daarnaast wordt in de huidige (referentie)situatie circa 374 m³ water gebruikt voor het reinigen van de stallen en circa 0,65 m³ voor het reinigen van vrachtwagens.

Zowel het VKA als MMA leiden tot een toename van het waterverbruik op het bedrijf. Dit wordt veroorzaakt door de toename van het aantal dieren en door het toepassen van nageschakelde zuiveringstechnieken. Tevens zal de hoeveelheid reinigingswater voor de stallen en vrachtwagens verdubbelen naar circa 750 m³.

Het VKA en MMA voorzien in eenzelfde toename van het aantal dieren, waardoor het waterverbruik toeneemt ten opzichte van de referentiesituatie. Het bedrijf kan niet op drinkwater besparen. Echter, door het gebruik van brijvoer neemt de hoeveelheid drinkwater per dier enigszins af. Enerzijds bevatten de bijproducten reeds vocht. Anderszijds kan de hoeveelheid water in brijvoer beter gedoseerd worden dan bij traditionele toedienen waarbij de dieren ad lib water kunnen opnemen. De totale hoeveelheid drinkwater voor de dieren op het bedrijf in het VKA en MMA bedraagt circa (18.000 m³ – 700 m³ water van bijproducten) 17.300 m³.

Daarnaast neemt het waterverbruik toe als gevolg van toepassen van nageschakelde technieken. Het VKA maakt gebruik van 4 chemische en 1 combi-luchtwasser. Combi-luchtwassers verbruiken meer water dan chemische luchtwassers als gevolg van het biologisch filter. In het biologisch filter dient water continu rond te worden gepompt. Het waterverbruik van de luchtwassers bedraagt circa (1.800 m³ chemisch + 1.280 m³ combi) 3.080 m³. Het MMA maakt gebruik van slechts combi-luchtwassers; 5 stuks in totaal. Het waterverbruik voor de luchtwassers bedraagt circa 6.800 m³.

	Referentie (700 zeugen)	VKA (1903 zeugen)	MMA (1903 zeugen)
WATERVERBRUIK (absoluut)	7.430 m ³	21.130 m ³	24.850 m ³
WATERVERBRUIK per Zeug (relatief)	10,61 m ³	11,10 m ³	13,06 m ³

Het absoluut waterverbruik zal in het VKA en MMA toenemen ten opzichte van de referentiesituatie. Het VKA laat slechts een beperkte toename van het waterverbruik per zeug zien ondanks het gebruik van nageschakelde technieken.

Het bedrijf past waar mogelijk waterbesparende maatregelen toe. Dat wil zeggen waterbesparende technieken in de drinkinstallatie en het gebruik van hoge drukreinigers op het bedrijf. Het bedrijf kan echter niet besparen op drinkwater voor de dieren en het waterverbruik van de luchtwassers. Het drinkwater en waswater vormen samen de overgrote meerderheid van het waterverbruik.

- Spuiwater

Het waswater van de filterwanden wordt regelmatig ververs. Hierdoor ontstaat een spuiroom die moet worden opgeslagen op het bedrijf. Door middel van een geijkte volumestroommeter wordt de hoeveelheid spuiwater nauwkeurig bepaald. Het spuiwater afkomstig van de luchtwassers wordt afgevoerd door een erkende Nederlandse meststoffenhandelaar.

- Duurzaam bouwen

Duurzaam bouwen verbreedt de aandacht naar meer aspecten dan alleen de verkaveling en ontsluiting en emissie van bedrijven. Duurzaamheid gaat ook om een zuinig ruimtegebruik, milieuvriendelijkheid, veilig verkeer en vervoer en natuur en rekening houden met het waterhuishoudingsstelsel, omgevingsinvloeden, landschapsstructuren en landschapselementen. Dit betekent in de praktijk dat gelet moet worden op het materiaalgebruik, de vormgeving, compact bouwen, intensief ruimtegebruik en flexibel bouwen (levensloopbestendig).

Duurzaam bouwen heeft een volwaardige plaats in het ontwerp, het bouwen en beheren van de bebouwing. Tijdens de bouw kan door zuinig om te gaan met bouwmaterialen worden voorkomen dat er onnodig afval ontstaat. In onderhavig plan zijn met name de bouwkundige aspecten van belang. Deze zullen verder worden uitgewerkt in de aanvraag van de bouwvergunning. Bij de beoordeling van de bouwvergunningsaanvraag zal door de gemeente op de duurzaamheidsaspecten worden getoetst.

- Mest

Binnen de inrichting (stallen en erf) vindt geen bemesting plaats. De door de dieren geproduceerde mest zal middels een intermediair/mesthandelaar buiten het bedrijf worden afgezet.

De aanwending van de mest geschiedt op grond van Europese regelgeving (Nitraatrichtlijn), die uitgewerkt is in nationale regelgeving (Meststoffenwet, BGM en BOOM). Deze wetgeving geeft maximale hoeveelheden mest aan die op de bodem aangewend mogen worden. In principe zijn deze hoeveelheden afgestemd op de behoefte en opname van gewassen zodat slechts geen of een minimale hoeveelheid van mineralen uit de dierlijke mest emitteert naar de bodem en/of het grondwater. Emissie van meststoffen naar de lucht wordt voorkomen door het emissiearm aanwenden van de mest op de grond.

5.7 Veiligheid en calamiteiten

5.7.1 Toetsingskader

Veiligheid en calamiteiten heeft betrekking op externe veiligheid en de calamiteiten die zich kunnen voordoen binnen het bedrijf.

Externe veiligheid beschrijft de risico's (plaatsgebondenrisico en groepsrisico) die ontstaan als gevolg van opslag of handelingen met gevaarlijke stoffen. Dit kan betrekking hebben op inrichtingen (bedrijven) of transportroutes. Op beide categorieën is verschillende wet- en regelgeving van toepassing.

- Het huidige beleid voor inrichtingen (bedrijven) is afkomstig uit het "Besluit externe veiligheid inrichtingen" (Bevi) dat op 29 oktober 2004 van kracht is geworden.
- Het externe veiligheidsbeleid voor transport van gevaarlijke stoffen is opgenomen in de "Circulaire Risiconormering gevaarlijke stoffen" die op 4 augustus 2004 in de Staatscourant is gepubliceerd.
- Het externe veiligheidsbeleid voor transport van gevaarlijke stoffen door buisleidingen (hogedruk) aardgasleidingen en K1, K2, K3 vloeistofleidingen is omschreven in de "Circulaire zonering langs hogedruk aardgasleidingen" uit 1984 en de "Circulaire bekendmaking van voorschriften ten behoeve van de zonering langs transportleidingen voor brandbare vloeistoffen van de K1, K2 en K3 categorie" uit 1991.

In deze laatste twee circulaires staan toetsingsafstanden en bebouwingsafstanden beschreven die gelden voor verschillende ruimtelijke objecten.

Om calamiteiten binnen de inrichting die gevolgen hebben voor de aanwezige mensen en dieren tot een minimum te beperken, dient de inrichting te worden getoetst aan de volgende criteria:

- Bouwbesluit;
- Richtlijnen van de brandweer;
- Veewetziekte.

5.7.2. Effecten van de alternatieven

- Externe veiligheid

De alternatieven hebben betrekking op de uitbreiding van een intensieve veehouderij. Stallen worden in het kader van externe veiligheid niet beschouwd als kwetsbare objecten. De uitbreiding heeft dan ook geen gevolgen voor plaatsgebondenrisico en/of groepsrisico ten aanzien van de inrichting.

Door de toepassing van de luchtwasser is het noodzakelijk dat opslag van zuur aanwezig is binnen de inrichting. Deze opslag gebeurt middels tanks die zijn voorzien van certificering en voldoen aan de laatste inzichten voor het opslaan van dergelijke stoffen. Tevens worden eisen gesteld aan het gebruik van de opslag, zoals het vullen en transport vanaf de opslag naar de luchtwassers. Deze eisen zijn zodanig dat het risico op ongevallen zo klein mogelijk is.

Op de inrichting zelf is geen sprake van opslag van gevaarlijke stoffen in het kader van Bevi. Daarnaast is geen sprake van af- en aanvoer (transport) van gevaarlijke stoffen over de weg. De alternatieven brengen hierin geen verandering aan.

Het projectgebied is gelegen in de directe nabijheid van aardolieleiding Rotterdam-Rijn pijpleiding.

Verder blijkt uit de gegevens van de risicokaart van de provincie Limburg dat geen Bevi-inrichtingen, geen andere dan bovengenoemde transportassen over weg, water of spoor voor het vervoer van gevaarlijke stoffen en geen hogedruk aardgas- en transportleidingen voor brandbare vloeistoffen aanwezig zijn in het projectgebied.

Voor de Rotterdam-Rijn pijpleiding gelden toetsingsafstanden en bebouwingsafstanden. Deze afstanden zijn overgenomen in het bestemmingsplan van de Laarbeek. De pijpleiding heeft een bestemmingsplanplichtige beschermingszone.

De uitbreidingsplannen beschreven in de alternatieven (VKA en MMA) blijven buiten deze beschermingszone.

Conclusie is dat geen sprake is van effecten ten aanzien van plaatsgebonden en/of groepsrisico in het kader van externe veiligheid. Bij de ontwikkeling van het plan heeft dan ook geen rekening te worden gehouden met externe veiligheidsconsequenties.

- Calamiteiten

1. Ongevallen

De stallen en de werkruimtes zijn zo ingericht dat de kans op ongevallen tot een minimum wordt beperkt. De inrichting voldoet aan de eisen die gesteld worden in de ARBO-wetgeving. Werknemers zullen zonedig deelnemen aan een cursus "Bedrijfshulpverlening" om zodoende bij ongevallen eerste hulp te kunnen bieden.

2. Richtlijnen brandweer

Op het bedrijf zijn voldoende brandblusmiddelen aanwezig om kleine branden en beginnende branden te blussen. Met brand/rookmelders wordt getracht branden voortijdig te ontdekken. Ingeval van brand waarbij de brandweer noodzakelijk is, zal worden voorzien in een afdoende toevoer van bluswater naar de locatie.

Binnen de inrichting wordt er middels brandcompartimentering aandacht geschonken aan de veiligheid voor zowel mens als dier. De te gebruiken isolatiematerialen in de stallen voldoen aan de daaraan te stellen eisen (brandvertragings). In de inrichting zullen op de door de brandweer nog aan te geven plaatsen brandblustoestellen worden geplaatst. Deze toestellen worden jaarlijks gekeurd.

De opslagen van milieugevaarlijke stoffen (brandstoffen en andere) voldoen aan de eisen/richtlijnen die daaraan gesteld worden. Door tevens periodieke keuringen uit te voeren en de gegevens hiervan bij te houden in de daarvoor bestemde logboeken wordt een risico op ongevallen zoveel mogelijk voorkomen.

Op het bedrijf zijn voldoende brandblusmiddelen aanwezig om kleine branden en beginnende branden te blussen. Met brand/rookmelders wordt getracht branden voortijdig te ontdekken. Ingeval van brand waarbij de brandweer noodzakelijk is, zal worden voorzien in een afdoende toevoer van bluswater naar de locatie.

3. Stroomuitval

De gevolgen van stroomuitval zullen worden voorkomen door het installeren van een noodstroomvoorziening. In geval van een stroomuitval zal het noodstroomaggregaat de stroomvoorziening verzorgen.

4. Vervoers- of exportverbod

In geval van vervoers- of exportverbod, bijvoorbeeld ten gevolge van veeziekten, beschikt de inrichting over een bedrijfsloods die in noodsituaties ingericht kan worden als stal voor het huisvesten van dieren. Alle drie de alternatieven voorzien hierin.

Dergelijke noodsituaties leiden als gevolg van het houden van meer dieren tot extra ammoniak-, geur en stofuitstoot.

Het bedrijf neemt maatregelen om de kans op dierziekten op het bedrijf tot een minimum te beperken.

Door het toepassen van de bovengenoemde maatregelen worden de ongevallenrisico's zoveel mogelijk beperkt.

6. EFFECTEN OP DE OMGEVING

6.1 Natuur

6.1.1 Toetsingskader

Het VKA en MMA voorzien in de uitbreiding van het bedrijf. Ten opzichte van de huidige situatie (referentiesituatie) is sprake van een ruimtelijke ingreep. Om de gevolgen van ruimtelijke ingrepen te beperken, dienen de alternatieven te worden getoetst aan de volgende criteria:

- Flora en Faunawet (soortenbescherming).
In april 2002 is de Flora- en Faunawet in werking getreden. In genoemde wet zijn de onderdelen uit de Europese Habitatrichtlijn en de Vogelrichtlijn, die de bescherming van soorten betreft, geïmplementeerd. Op basis van de Flora- en Faunawet moet bij alle geplande ruimtelijke ingrepen nagegaan worden of er schade wordt toegebracht aan beschermde dier- en plantensoorten. De bescherming kent verschillende niveaus. Zo is er een verbod om beschermde planten te plukken of beschermde dieren te doden of te vangen. Ook andere handelingen die dier- en plantensoorten kunnen bedreigen, zijn verboden of slechts onder voorwaarden toegestaan.
- Natura2000 en Natuurbeschermingswet (gebiedsbescherming).
Onder Natura2000 gebieden vallen de Europese Vogelrichtlijnen en Habitatrichtlijnen gebieden en de gebieden (Europese bescherming) aangewezen in het kader van de Natuurbeschermingswet (nationale bescherming). Voor Natura2000 gebieden dient te worden beoordeeld wat de gevolgen zijn van de ruimtelijke ingreep. Voor Natuurbeschermingswetgebieden geldt dat indien sprake is van een significante negatieve verslechtering een Natuurbeschermingswetvergunning noodzakelijk is.

6.1.2. Effecten van de alternatieven

- Soortenbescherming

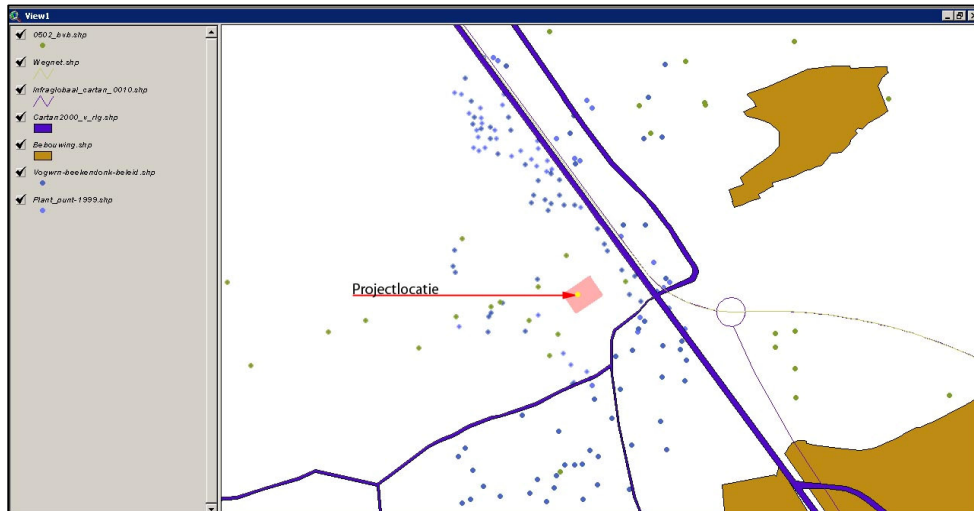
Het bestaande bedrijf is gelegen in een open agrarisch gebied met intensieve veehouderijen. De uitbreiding van het bedrijf vindt deels plaats binnen de bestaande en deels buiten de agrarische bouwkaal. Tevens zijn de betreffende percelen waarop de uitbreiding volgens het VKA en MMA gerealiseerd zal worden in gebruik als grasland. Deze percelen worden intensief gebruikt voor het weiden van schapen.

Door het intensieve gebruik van de percelen is de kans op aanwezigheid van bijzondere plant- en/of diersoorten beperkt. Immers, de aanwezige plantensoorten worden op de percelen grotendeels door de mens gereguleerd. Voor diersoorten geldt dat door de plantregulatie de beoogde percelen geen beschutten plekken en foerageermogelijkheden bieden. Dit en de aanwezigheid van mensen in en om de stallen van het varkensbedrijf maakt de projectlocatie minder geschikt als leefgebied. Dit betekent dat voor de realisatie van het VKA of MMA de effecten op soorten planten en dieren tot een minimum beperkt blijven.

Voor de locatie waar het initiatief uitgevoerd zal worden is informatie ingewonnen bij het "Natuurloket" en de provincie Noord-Brabant (zie **bijlage 12**). Uit de informatie blijkt dat op de locatie waar het initiatief gerealiseerd zal worden geen te beschermen waarden (flora en fauna) voorkomen.

Op basis van de geraadpleegde gegevens is gebleken dat de projectlocatie geen habitat of biotoop is voor te beschermen flora en fauna.

In de omgeving van het bedrijf zijn echter het kanaal en een aantal gebieden, die begroeid zijn met bomen en struiken gelegen. In deze gebieden en bij het kanaal komen volgens de informatie van het Natuurloket en de provincie (broed)vogels en te beschermen planten voor.

Figuur 11: flora- en faunagegevens provincie Noord-Brabant

Geén van de alternatieven leidt echter tot significante effecten op de soorten planten en dieren in de omgeving van de locatie. Op de projectlocatie zijn geen vaste verblijfplaatsen van de te beschermen vogels en/of dieren aanwezig. Geschikte verblijfplaatsen zijn namelijk als gevolg van het agrarische gebruik niet mogelijk. Door de afwezigheid van verblijfplaatsen op de projectlocatie heeft het uitbreidingsplan geen significant negatief effect op de mogelijke populaties in het gebied. Ook heeft het uitbreidingsplan geen significant effect op het jachtgebied van de eventueel aanwezige vogels en dieren, omdat voldoende en betere alternatieven voorhanden zijn in de directe omgeving van de projectlocatie. Dit wordt ondersteund door de waarnemingen in het gebied (natuurgegevens van de provincie Noord-Brabant).

Op grond van het voorgaande kan gesteld worden dat de alternatieven geen inbreuk maken of zullen gaan maken op aanwezige planten- en/of diersoorten in de omgeving van de projectlocatie.

Tevens kan geconcludeerd worden dat ontheffing op grond van artikel 75 Ffw niet noodzakelijk is.

- Gebiedsbescherming

De projectlocatie is niet gelegen in een natuurgebied. In de omgeving van de projectlocatie zijn gebieden aanwezig die onderdeel uitmaken van de EHS. Binnen de invloedssfeer (straal van 3 km) van het bedrijf liggen geen Europese of nationale beschermde Natura2000 gebieden (vogel- en/of habitatrichtlijngebieden en/of staats- en natuurmonumenten aangewezen in het kader van Natuurbeschermingswet). Het dichtstbijzijnde habitat- en (deels) natuurbeschermingswetgebied, Strabrechtse Heide te Someren, ligt op circa 15 kilometer afstand van het bedrijf. Geen van de alternatieven zal leiden tot areaalverlies van beschermde danwel onbeschermde natuur.

In het kader van Natura2000 dienen ook de effecten van een ruimtelijk project op afstand te worden beoordeeld. Het bedrijf kan invloed hebben op een natuurgebied ook al is het bedrijf niet hierin of tegenaan gelegen. Voor een intensieve veehouderij kan effect optreden als gevolg van de uitstoot van ammoniak. In hoofdstuk 5 is reeds aangetoond dat zowel het VKA als MMA leiden tot een afname van de ammoniakemissie naar de omgeving. Mocht sprake zijn van een significant effect dan is sprake van een significante verbetering in het VKA en MMA ten opzichte van de referentiesituatie.

De alternatieven (VKA en MMA) laten een verbetering zien ten aanzien van de huidige vergunde situatie. Er bestaan geen redenen om de ontwikkeling, op grond van depositie op Natura2000-gebieden, Wav-gebieden en niet-beschermd natuurgebieden, tegen te houden. Ook een Natuurbeschermingswetvergunning is niet noodzakelijk, omdat geen sprake is van significant negatieve gevolgen op het Natura2000 gebied Strabrechtse Heide.

6.2 Landschap, archeologie en cultuurhistorie

6.2.1 Toetsingskader

In het kader van archeologie, cultuurhistorie en landschap bestaan een aantal uitgangspunten ten aanzien van ruimtelijke ontwikkelingen en bouwplannen:

- Archeologie en cultuurhistorie.
Het verdrag van Malta 1992 heeft als uitgangspunt: het archeologisch erfgoed zoveel mogelijk ter plekke (in situ) te bewaren en beheermaatregelen te nemen om dit te bewerkstelligen. Daar waar behoud in situ niet mogelijk is, betalen de bodemverstoorders het archeologisch onderzoek en mogelijke opgravingen. Het Verdrag van Malta heeft nog geen vertaling gekregen in de Nederlandse wet. Inmiddels wordt er al wel gewerkt 'in de geest van Malta'.
- Landschap.
De effecten op het aspect Landschap van het VKA en MMA zijn bepaald ten opzichte van de referentiesituatie. De effecten ten aanzien van landschapsbeleving en landschapsstructuren zijn beoordeeld.

6.2.2. Effecten van de alternatieven

- Cultuurhistorie en archeologie

De projectlocatie kent op basis van de cultuurhistorische waardenkaart van de provincie Noord-Brabant een hoge/middelhoge indicatieve archeologische verwachtingswaarde. In gebieden met dergelijke indicatieve verwachtingswaarde bestaat een kans dat archeologische waarden aanwezig zijn. Een inventariserend danwel waarderend archeologisch vooronderzoek kan uitwijzen dat de voorgenomen ingreep niet bezwaarlijk is of met welke randvoorwaarden in het kader van archeologie in de planvorming rekening dient te worden gehouden.

Bij de uitbreiding van het agrarisch bouwblok (ruimtelijke ordeningsprocedure) geldt dat een archeologisch onderzoek moet uitwijzen of de projectlocatie mogelijke archeologische waarden bevat. Indien archeologische waarden aanwezig zijn dienen deze waarden geconsolideerd te worden alvorens met de bouwwerkzaamheden kan worden gestart.

De wegen in het bebouwingslint De Hei zijn alle van redelijk hoge historisch geografische waarde. Binnen de begrenzing van het bebouwingslint zijn namelijk twee Monument Inventarisatie Projecten (MIP's) aanwezig. Het betreft twee oudere boerderijen met een wetenschappelijke en/of cultuurhistorische betekenis, schoonheid en/of ouderdom (ouder dan 50 jaar).

Echter, op basis van de cultuurhistorische waardenkaart kan worden gesteld dat op de projectlocatie zelf geen cultuurhistorische waarden aanwezig zijn in de vorm van historische bouwkunst, stedenbouw, geografie en/of groen.

- Landschap

De projectlocatie maakt onderdeel uit van de bebouwingconcentratie De Hei (bron: gebiedsvisie van de gemeente Laarbeek). Dit is een bebouwingslint nabij een doorgaande weg. De weg De Hei ligt in het noorden van de gemeente Laarbeek en sluit in het oosten aan op de Pater De Leeuwstraat, die parallel loopt aan de voor de hele gemeente van belang zijnde Zuid-Willemsvaart. Ten westen van de bebouwingsconcentratie gaat de weg op in de Lieshoutsche Heide (bebossing). Aan de westzijde ligt een waardevol open gebied. Dit gebied met talud ligt verhoogd.

De bedrijvigheid, geconcentreerd in het lint De Hei, is gelegen in een relatief open landschap. Ten zuiden van de bedrijvigheid, waar het varkensbedrijf deel van uitmaakt, bevindt zich een open landschap. Ook De Hei zelf wordt niet eenduidig begeleid door laanbeplanting. De projectlocatie bestaat uit een grasland dat gebruikt wordt voor het weiden van schapen. Rondom de bestaande inrichting is een haag aangeplant, die de inrichting groen heeft aangekleed, maar waarbij het open landschappelijke karakter is gerespecteerd.

Uit de gebiedsvisie van de gemeente Laarbeek blijkt dat richting de Zuid-Willemsvaart, ten oosten van de kruising van De Hei met de Lagedijk, het karakter van de bebouwingsconcentratie onderscheidend is. De projectlocatie is hier gelegen. Er is aan deze zijde voornamelijk bedrijvigheid gesitueerd. Gezien de relatie van het bebouwingslint met de Zuid-Willemsvaart concludeert de gemeente Laarbeek in haar gebiedsvisie dat deze bedrijvigheid goed passend is.

Het VKA en MMA voorzien in een uitbreiding van de bestaande inrichting. Het VKA en MMA leiden niet tot aantasting van groenstructuren en elementen. Er is sprake van een afname van voor agrarische doeleinden gebruikt grasland. De uitbreiding is voorzien binnen de structuur van het lint. Tevens is het voorzien in het oostelijk deel van het lint, waar van oudsher agrarische bedrijvigheid en bebouwing voorkomt. Het VKA en MMA sluiten daarmee aan op de van oudsher aanwezige lintbebouwing met het daaromheen liggend open landschap. Daarnaast passen het VKA en MMA binnen de landschapsbeleving van het oostelijk deel van het lint, dat wordt overheerst door bedrijvigheid en de druk bevaarde Zuid-Willemsvaart.

Door de huidige inpassing van het bedrijf ook toe te passen in de nieuwe situatie leiden zowel het VKA als MMA niet tot een negatief effect voor de reeds aanwezige landschappelijke structuur in het gebied en de landschapsbeleving van de locatie.

7. RUIMTELIJKE ORDENING

7.1 Rijksbeleid

7.1.1 Nota Ruimte

De Nota Ruimte bevat de visie van de overheid op de ruimtelijke ontwikkeling van Nederland en de belangrijkste bijbehorende doelstellingen. De nota bevat, in overeenstemming met het Hoofdlijnenakkoord van het kabinet, de ruimtelijke bijdrage aan een sterke economie, een veilige en leefbare samenleving en een aantrekkelijk land. De bij de nota horende uitvoeringsagenda biedt inzicht in de belangrijkste bij het beleid horende ruimtelijke investeringen en uitvoeringsacties. In de Nota Ruimte wordt het nationaal ruimtelijk beleid vastgelegd tot 2020, waarbij de periode 2020-2030 geldt als doorkijk naar de lange termijn.

7.1.2 Agenda Vitaal Platteland

De Nota Ruimte is uitgewerkt in de Agenda Vitaal platteland. De agenda Vitaal Platteland stelt dat een vitaal platteland niet zonder een vitale landbouw kan. De landbouw levert een belangrijke bijdrage aan de economie en vervult een cruciale rol als beheerder van het landschap. De inzet van het kabinet is dan ook om in Nederland een vitale en duurzame agrarische sector te behouden. Uitgangspunt daarbij is de landbouw te beschouwen als een bedrijfseconomisch gezonde sector, die internationaal moet kunnen concurreren. Voor de intensieve veehouderij is de aanpak van de reconstructiegebieden essentieel. De reconstructie van de zandgebieden is een voorbeeld van integraal plattelandsbeleid, zoals dit het kabinet als wenselijk voor ogen staat. De provincies voeren de regie bij de reconstructie. Inzet is zo min mogelijk gebruik te maken van bedrijfsverplaatsingen. Economische activiteiten dienen zo goed mogelijk te worden ingepast in de omgeving waar zij reeds plaatsvinden.

In het rijksbeleid is de locatie De Hei 14 aangeduid als landbouwgebied. Tevens is aangegeven dat de locatie onderdeel uitmaakt van een reconstructiegebied.

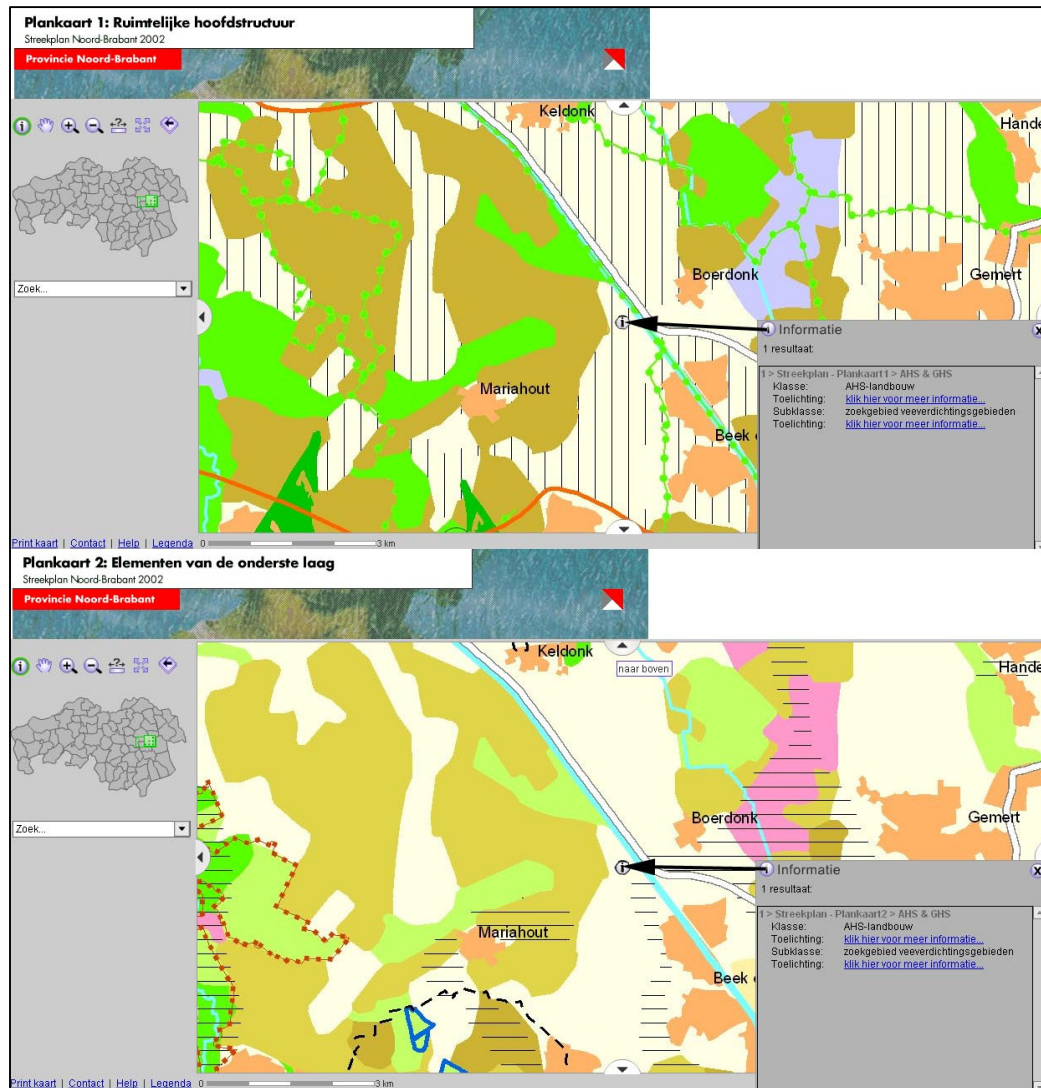
7.2 Provinciaal beleid

7.2.1 Streekplan Noord-Brabant: Brabant in Balans

Het streekplan Noord-Brabant is het provinciaal strategisch plan voor de fysieke leefomgeving. De kern van dit streekplan is de visie op de ruimtelijke ontwikkeling van Noord-Brabant en de beleidslijnen voor het provinciale planologische beleid. Hierbij schenkt het veel aandacht aan de samenhang tussen en de afstemming met het beleid op het gebied van milieu, verkeer en vervoer en water. Het gedachtegoed uit het 'Provinciaal Milieubeleidsplan', het 'Provinciaal Verkeers- en Vervoerplan' en het 'Waterhuishoudingsplan' klinken door in dit streekplan.

Het buitengebied blijft in hoofdzaak bestemd voor landbouw, natuur en recreatie. Om de drie hoofdfuncties maximaal tot hun recht te laten komen is het buitengebied gezoneerd in een groene hoofdstructuur (GHS) en een agrarische hoofdstructuur (AHS). Samen omvatten ze het gehele buitengebied van de provincie Noord-Brabant. Naast de GHS en de AHS en hun subzones zijn in het buitengebied een aantal water- en bodemuishoudkundige, landschappelijke en milieuzones te onderscheiden, waarin specifieke eisen worden gesteld aan bebouwing en grondgebruik.

In het streekplan is aangegeven in welke gebieden duurzame (project)locaties mogelijk zijn en welke ontwikkelingen mogelijk zijn op een duurzame (project)locatie. Een duurzame locatie is een bestaand agrarisch bouwblok met een zodanige ligging dat het zowel vanuit milieuoogpunt als vanuit ruimtelijke oogpunt verantwoord is om het te laten groeien tot een bouwblok van maximaal 2,5 hectare voor een intensieve veehouderij. In het streekplan maakt de locatie De Hei 14 onderdeel uit van de AHS-landbouw. In de AHS staat de instandhouding en de versterking van de landbouw voorop. Landbouwbedrijven hebben er in beginsel de ruimte om zich te ontwikkelen in de door hen gewenste richting.

Figuur 12: Streekplan kaart met aanduiding locatie

7.2.2 Reconstructieplan De Peel

De varkenspest in 1997 was een belangrijke aanleiding om de ontwikkeling van de intensieve veehouderij kritisch onder de loep te nemen. Dit resulteerde in een beleid met een flinke afname van het aantal varkens en het aanwijzen van ontwikkelingsgebieden.

De Reconstructie geeft de mogelijkheid om, geredeneerd vanuit het gebied, toekomst te bieden aan de diverse belangen in dat gebied. Het reconstructieplan is een integraal plan, waarbij doelstellingen vanuit thema's als water, landbouw, natuur, recreatie en welzijn worden gerealiseerd. Deze integrale aanpak is in de Reconstructiewet vastgelegd en heeft zijn weerslag gekregen in het reconstructieplan.

Het reconstructieplan De Peel is een nadere invulling van het streekplankader. De locatie De Hei 14 ligt in een "Verwevingsgebied". Bestaande agrarische locaties zijn in verwevingsgebied duurzame locaties, mits de omgevingskwaliteiten dat toelaten. Uit plankaart 1 omgevingskwaliteit blijkt, dat op de locatie De Hei 14 vanuit de omgevingskwaliteiten geen beperkingen aanwezig zijn voor onderhavig plan, hetgeen de doorontwikkeling van het bestaande bedrijf mogelijk maakt.

Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant hebben gesteld dat het in het kader van de reconstructie wenselijk is dat gemeenten kortere en eenvoudiger procedures kunnen hanteren voor uitbreiding van intensieve veehouderijen in verwevings- en landbouwon ontwikkelingsgebieden in afwijking van de geldende bestemmingsplannen. De gemeente Laarbeek kan medewerking verlenen voor de uitbreiding van een intensieve veehouderij gelegen op een duurzame locatie binnen verwevingsgebied. Hierbij dient opgemerkt te worden dat in het kader van de te volgen ruimtelijke procedure beoordeeld moet worden of sprake is van een duurzame locatie.

7.2.3 Duurzame locatie voor de intensieve veehouderij

Gedeputeerde Staten hebben in de handleiding 'Duurzame locaties voor de intensieve veehouderij' criteria ontwikkeld om te kunnen bepalen wat voor de intensieve veehouderij een duurzame locatie en wat een projectlocatie is. Op grond van het streekplan ligt een individuele locatieontwikkeling over het algemeen in de Agrarische Hoofdstructuur. In gebieden met natuur- en landschapswaarden zijn projectvestigingen in principe niet mogelijk en is locatieontwikkeling beperkt mogelijk.

Bij duurzame locaties gaat het altijd om bestaande (agrarische) bouwblokken die zowel in landbouwon ontwikkelings- als in verwevingsgebieden aanwezig zijn. Een bestaand bouwblok kan doorgroeien tot een bouwblok van maximaal 2,5 hectare voor intensieve veehouderij. Beperking is de vraag of het ruimtelijk en vanuit milieuoogpunt verantwoord is. Gemeenten kunnen door het opstellen van bestemmingsplannen of afwijkingsprocedures dergelijke bouwblokken en projectlocaties aanwijzen.

Bij het beoordelen van plannen zijn de omvang en toekomstverwachtingen van de onderneming en de duurzaamheid van de locatie van belang. Om dit te bepalen dient voor de locatie zicht te komen op de gevolgen voor het milieu en de effecten op de omgevingskwaliteit. Gedeputeerde Staten staan een zuinig ruimtegebruik voor en streven naar het gebruik van bestaande bouwblokken boven het toestaan van nieuwe bouwblokken.

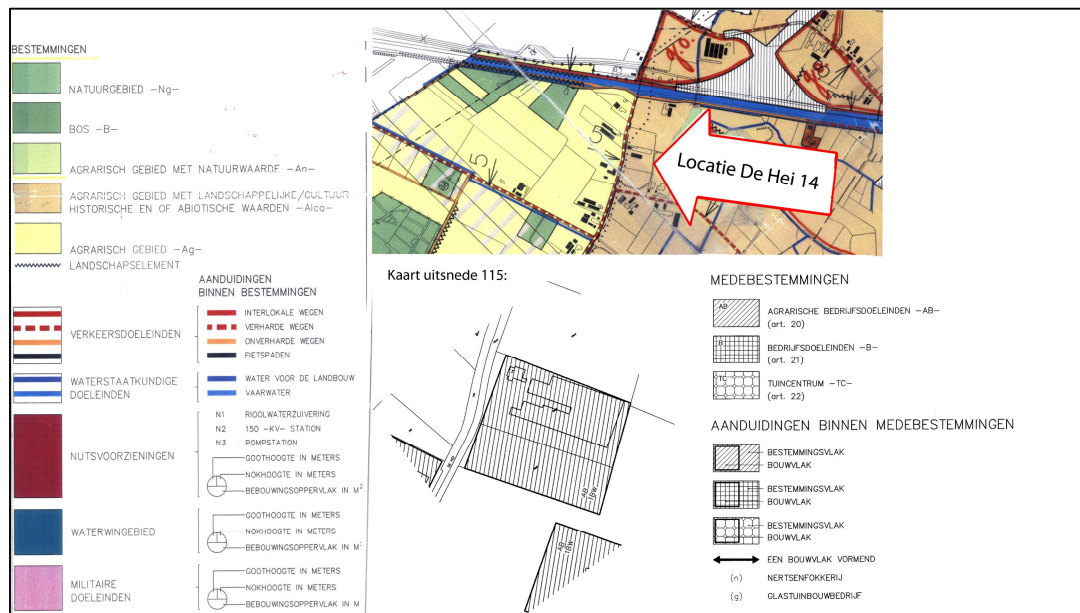
Onderhavige locatie maakt onderdeel uit van een bestaand agrarisch bedrijf en is gelegen in een verweingsgebied en de AHS-landbouw. Voor de beoordeling van de omgevingskwaliteit is in het kader van de uitbreiding (VKA en MMA) een 'ruimtelijke onderbouwing – duurzame locatie intensieve veehouderij' opgesteld; zie **bijlage 13**. De beoordeling van de gevolgen voor het milieu zijn reeds in voorgaande hoofdstukken beschreven. Onderhavige MER vormt de milieubeoordeling.

Conclusie van de beoordeling is dat ten aanzien van de ontwikkeling van het bedrijf aan De Hei 14 geen onoverkomelijke belemmeringen bestaan. De gebiedskenmerken maken een dergelijke ontwikkeling, zoals voorgestaan in het VKA en MMA, mogelijk. De locatie vormt op basis van de uitgangspunten van de Handleiding duurzame locatie voor intensieve veehouderij, een duurzame locatie als op korte termijn de status 'kwetsbaar gebied B' (WAV) komt te vervallen voor het gebied dat ligt op minder dan 250 meter van de projectlocatie. Hiermee is de projectlocatie een duurzame locatie voor intensieve veehouderij. De uitbreiding van de locatie kan geschieden indien rekening gehouden wordt met eventuele archeologische waarden. Bij de uitbreiding van het bouwblok geldt dat de eventuele archeologische waarden geconsolideerd dienen te worden.

7.3 Gemeentelijk beleid

7.3.1 Bestemmingsplan Buitengebied 1997

Het gemeentelijk beleid ten aanzien van ruimtelijke ontwikkelingen is opgenomen in bestemmingsplannen. Voor de locatie De Hei 14 is het bestemmingsplan "Buitengebied gemeente Laarbeek 1997" van toepassing. Dit bestemmingsplan is op 21 juli 1998 door de raad van de gemeente laarbeek vastgesteld.

Figuur 13: Bestemmingsplankaart

In het vigerende bestemmingsplan Buitengebied is de bedrijfslocatie aan De Hei 14 bestemd als 'Agrarisch gebied met landschappelijke /cultuurhistorische en/of abiotische waarden (Alca)' met de medebestemming 'Agrarische bedrijfsdoeleinden (AB)'. De omvang van het bouwblok (AB) is circa 1,2 hectare.

Middels een ruimtelijke procedure op basis van de Wet ruimtelijke ordening kan het bedrijf, dat gelegen is binnen verwevingsgebied, uitbreiden tot een oppervlakte van 2,5 hectare. Dit is conform het beleid van de Provincie Noord-Brabant.

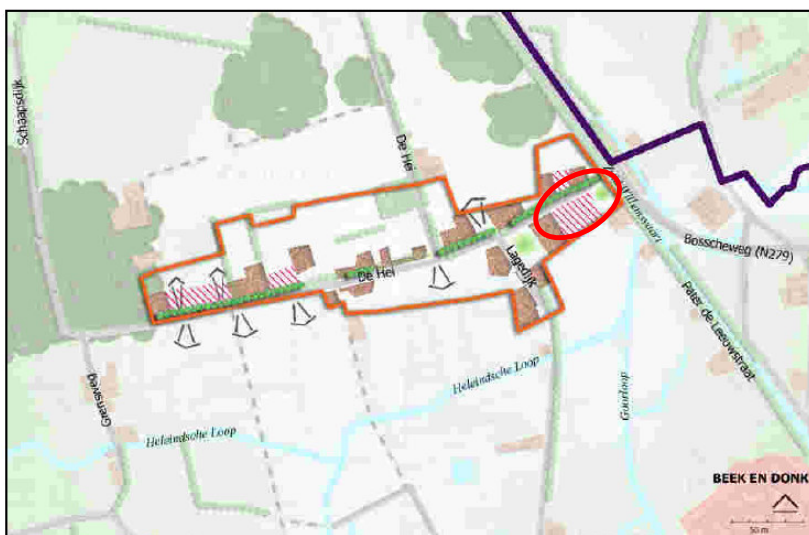
Figuur 14: Situatieschets nieuwe inrichting De Hei 14 Beek en Donk

7.3.2 Gebiedsvisie voor bebouwingsconcentraties Laarbeek

Als gevolg van actuele ontwikkelingen en gewijzigd beleid dat onder andere is neergelegd in het Streekplan 'Brabant in Balans', de nota 'Buitengebied in Ontwikkeling', Reconstructieplan 'De Peel' en de nieuwe Wet op de ruimtelijke ordening, is de gemeente Laarbeek gestart met een herziening van het bestemmingsplan Buitengebied.

Inmiddels heeft de gemeente Laarbeek de 'Nota van Uitgangspunten' (NvU), de 'Gebiedsvisie voor Bebouwingsconcentraties Laarbeek' (Gebiedsvisie) en de 'Overzichtskaart gebiedsbestemmingen' gepubliceerd.

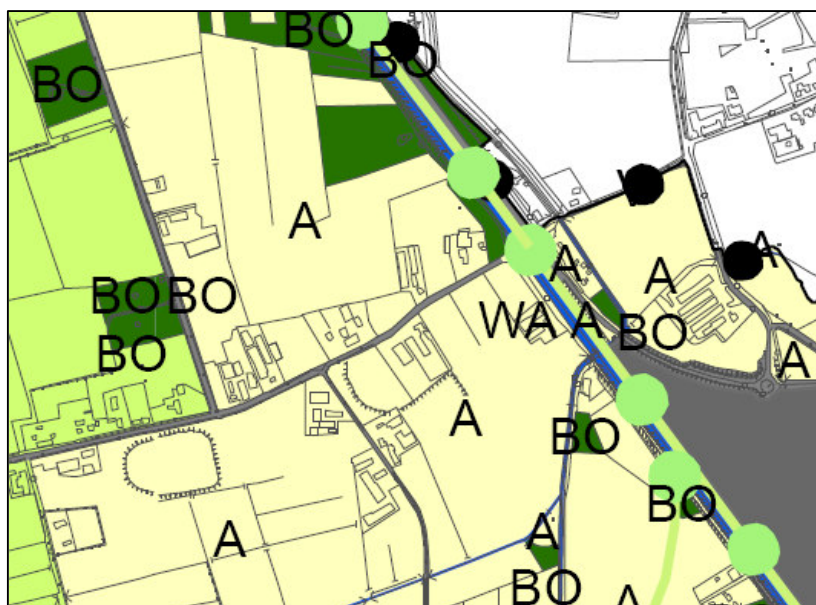
De nota van uitgangspunten vormt de basis voor de toelichting van het bestemmingsplan Buitengebied. De bijbehorende overzichtskaart geeft een eerste aanzet voor gebiedsbestemmingen. De Gebiedsvisie dient als gemeentelijke uitwerking van het provinciaal beleid zoals neergelegd in de Nota Buitengebied in Ontwikkeling.

Figuur 15: gebiedsvisie bebouwingsconcentraties Laarbeek

In de gebiedsvisie 'bebouwingsconcentraties' maakt de projectlocatie deel uit van het de bebouwingsconcentratie 'De Hei'. Het betreft een bebouwingslint nabij een doorgaande weg. In het gebied tussen de Lagedijk en het kanaal is, vanwege de relatie met de Zuid-Willemsvaart en het heersende karakter, aan de noord- en zuidzijde van De Hei extra bebouwing mogelijk.

De projectlocatie, waar de nieuwe stallen zijn geprojecteerd, maakt onderdeel uit van dit gebied. Op basis van de gebiedsvisie is dan ook verdichting van het lint mogelijk op de projectlocatie. Dat wil zeggen dat daar gebouwen gebouwd kunnen worden volgens de visie. Tevens staat in de Nota van Uitgangspunten dat aan agrarische bedrijven bouwblokken worden toegewezen op basis van (1) aanwezige gebouwen en (2) tevens op basis van concrete uitbreidingsplannen. Op de bijbehorende overzichtskaart gebiedsbestemmingen maakt de projectlocatie deel uit van de bestemming agrarisch gebied (A).

Figuur 16: overzichtskaart gebiedsbestemmingen behorende bij de nota van uitgangspunten

7.4 Afweging beleid

De referentiesituatie is vastgelegd in het bestemmingsplan. Het onderhavig uitbreidingsplan, zoals beschreven in het VKA en MMA, is op grond van de voorschriften van het bestemmingsplan Buitengebied 1997 van de gemeente Laarbeek niet mogelijk.

De in het VKA en MMA gewenste ontwikkeling van het bedrijf past wel binnen het rijks- en provinciaal beleid ten aanzien van het reconstructiegebied de Peel, waarvan de locatie onderdeel is.

In het reconstructieplan is de locatie aangewezen als "verwevingsgebied". Bestaande agrarische locaties zijn in verwevingsgebied duurzame locaties, mits de omgevingskwaliteiten dat toelaten.

Op basis van de provinciale handleiding duurzame locaties intensieve veehouderij is een rapport opgesteld ter beoordeling van de omgevingskwaliteiten. Uit de beoordeling blijkt dat ten aanzien van de ontwikkeling van het bedrijf aan De Hei 14 geen onoverkomelijke belemmeringen bestaan. De gebiedskenmerken maken een dergelijke ontwikkeling, zoals voorgestaan in het VKA en MMA, mogelijk. De locatie vormt op basis van de uitgangspunten van de handleiding een duurzame locatie voor intensieve veehouderij.

Inmiddels heeft de gemeente Laarbeek de 'Nota van Uitgangspunten' (NvU), de 'Gebiedsvisie voor Bebouwingsconcentraties Laarbeek' (Gebiedsvisie) en de 'Overzichtskaart gebiedsbestemmingen' gepubliceerd. Op de projectlocatie geeft de gemeente Laarbeek op basis van haar beleid voor het buitengebied mogelijkheden tot verdichting van het lint de Hei door bebouwing c.q. uitbreidingsplannen. Gemeenten kunnen door het opstellen van bestemmingsplannen of afwijkingsprocedures dergelijke bouwblokken en projectlocaties aanwijzen. Daarmee passen het VKA en MMA binnen de gemeentelijke beleidslijnen ten aanzien van de projectlocatie. Ten behoeve van de uitbreiding van het varkensbedrijf dient een ruimtelijke ordeningsprocedure te worden doorlopen. Getracht wordt dit project, dat gelijktijdig loopt met de algehele bestemmingsplanwijziging, te laten opnemen in het nieuwe bestemmingsplan Buitengebied van de gemeente Laarbeek.

8. BESCHOUWING ALTERNATIEVEN

8.1 Effectvergelijking van de alternatieven

In hoofdstuk 5 en 6 zijn de toetsingskaders voor de milieu- en omgevingsaspecten uiteengezet. Vervolgens zijn de effecten van de drie alternatieven per aspect bepaald. In onderstaande tabellen zijn de milieu- en omgevingsaspecten opgenomen en zijn de alternatieven met elkaar vergeleken. Om de vergelijking van de drie alternatieven transparanter te maken zijn de effecten als gevolg van de referentiesituatie als neutraal beoordeeld.

Effecttabel - Milieu	Referentie	VKA	MMA
Ammoniak			
emissie	0	++	+
depositie	0	++	+
Geur			
emissie	0	-	+
depositie	0	-	+
Geluid			
representatieve bedrijfssituatie	0	+	+
regelmatige afwijking (voer lossen)	0	-	-
indirecte hinder (aan-/afvoerbewegingen)	0	+/-	+/-
Luchtkwaliteit			
Stofemissie	0	+	++
Jaargemiddelde concentratie	0	+	++
24-uursconcentratie	0	+	++
Bodem en water			
bodemverontreiniging	0	0	0
grondwaterverontreiniging	0	0	0
grond- en oppervlaktewaterverstoring	0	+/-	+/-
Energie			
elektriciteit	0	-	--
gas/verwarming	0	-	-
Waterverbruik	0	-	--
spuiwater	0	-	-
Veiligheid en calamiteiten			
externe veiligheid	0	0	0
calamiteiten	0	+/-	+/-
Totaal effect van alternatief op milieu	0	+	+
	0	+	+

Het VKA en MMA leiden beiden tot een lagere milieubelasting van het plangebied dan in de huidige situatie het geval is. Het VKA leidt tot de grootste reductie van ammoniakuitstoot, maar laat wel een toename van geur zien. Het MMA leidt daarbij gemiddeld tot de minste uitstoot van ammoniak, geur, geluid en stof en is op basis van deze aspecten het meest milieuvriendelijk.

Het energieverbruik van het VKA en MMA ligt hoger dan in de huidige situatie. Het energieverbruik is te verklaren, doordat in het VKA en MMA meer dieren worden gehouden ten opzichte van de huidige situatie. Tevens leiden de in het VKA en MMA toegepaste zuiveringstechnieken voor het reduceren van de milieubelasting tot meer energieverbruik. De zuiveringstechnieken gebruiken meer elektriciteit en water. Het MMA is het minst energiezuinig als gevolg van het toepassen van combi-luchtwassers.

Effecttabel – Omgeving	Referentie	VKA	MMA
Natuur			
verstoring van soorten (flora en fauna)	0	0	0
verstoring van gebieden	0	+	+
Landschap, archeologie en cultuurhistorie			
Cultuurhistorie	0	0	0
Archeologie	0	+/-	+/-
Landschap	0	+/-	+/-
Totaal effect van alternatief op omgeving	0	+	+
	0	+	+

--	meer negatief t.o.v. ander alternatief
-	negatief t.o.v. huidige situatie
+/-	treedt effect op dat neutraal is
+	positief t.o.v. huidige situatie
++	meer positief t.o.v. ander alternatief
0	treedt geen effect op

Positief	neutraal	negatief

Gezien het huidige gebruik van de projectlocatie als intensief begraasd weiland en de ligging van de locatie in een bebouwingslint, kunnen de effecten voor de flora en fauna en het landschap als neutraal worden beschouwd. Indien eventueel in de bodem aan te treffen archeologische waarden worden geconsolideerd, leiden het VKA en MMA niet tot effecten ten aanzien van archeologie.

Op de locatie is geen sprake van cultuurhistorische waarden. Het VKA en MMA leiden niet tot verstoring, versnippering en/of areaalverlies van onbeschermd en beschermd natuurgebieden. Door het reduceren van ammoniakemissie dragen het VKA en MMA beiden positief bij aan het verminderen van de achtergronddepositie en het behouden en versterken van de natuurdoeltypen in natuurgebieden.

8.2 Haalbaarheid van de alternatieven

In paragraaf 8.1 zijn de alternatieven met elkaar vergeleken. In hoofdstuk 4 is reeds een overweging gemaakt die heeft geleid tot de drie alternatieven. De alternatieven zijn in hoofdstuk 5 en 6 getoetst aan de relevante beleids-/toetsingskader. In onderstaande tabellen is per alternatief aangegeven of het voldoet aan het beleid/toetsingskader van de diverse aspecten.

Effecttabel – Milieu toetsingskader	Referentie	VKA	MMA
Ammoniak			
Geur			
Geluid			
Luchtkwaliteit			
Bodem en water			
Energie			
Veiligheid en calamiteiten			

Effecttabel – Omgeving toetsingskader	Referentie	VKA	MMA
Natuur			
Landschap, archeologie en cultuurhistorie			

Effecttabel – Ruimtelijke ordeningsbeleid	Referentie	VKA	MMA
rijksbeleid			
provinciaal beleid			
gemeentelijk beleid Laarbeek			

	Voltoet in huidige situatie aan beleid/toetsingskader
	Voltoet in nieuwe situatie aan beleid/toetsingskader
	Voltoet niet aan beleid/toetsingskader

Op basis van de uitkomsten van hoofdstuk 5 kan worden vastgesteld dat de huidige inrichting (referentie alternatief) in 2010 niet meer kan voldoen aan de normen voor ammoniak en dierenwelzijn. Dit is weergegeven in bovenstaande tabel. Het VKA en MMA zijn beide haalbaar binnen het gestelde beleid en toetsingskaders.

Op basis van bovenstaande constatering kan worden gesteld dat stand-still (referentie-alternatief) betekent dat de continuïteit van het bedrijf in de nabije toekomst (2010) in gevaar komt. Het bedrijf is genoodzaakt om te investeren, zodat het kan voldoen aan de nationale en Europese regelgeving voor dierenwelzijn en milieu.

Om de keuze voor een alternatief transparanter te maken zijn in onderstaande tabel het effect op het bedrijfsresultaat van de drie alternatieven weergegeven. Hierbij zijn de effecten in de referentiesituatie als neutraal beschouwd.

Effecttabel - Bedrijfsresultaat	Referentie	Referentie na 2010	VKA	MMA
Aantal zeugen	700	700	1903	1903
Effect van de investering in milieu en dierenwelzijn op het bedrijfsresultaat	0	-	--	---
Effect van het aantal te houden dieren op het bedrijfsresultaat	0	-	++	++
Effect van schaalgrootte-voordelen op het bedrijfsresultaat	0	0	+	+
Totaal effect van alternatief op bedrijfssaldo	0	--	++	+
	0	--	++	+

In alle drie de varianten dient de ondernemer te investeren in zijn bedrijf. De investering van het MMA is het hoogst als gevolg van duurdere techniek (combi-luchtwassers) en hogere energie en waterverbruik. De investering heeft een negatief effect op het bedrijfsresultaat bij alle alternatieven. Het effect van de toename van het aantal te houden dieren in het VKA en MMA is echter groter dan het investeringseffect, waardoor beide alternatieven leiden tot een positief bedrijfsresultaat. Daarnaast leidt de omvang van het aantal dieren in het VKA en MMA tot meer schaalvoordelen ten opzichte van de referentiesituatie.

De investeringen op het gebied van welzijn en milieu kunnen bedrijfseconomisch alleen uitgevoerd worden indien zij geen negatief effect op het bedrijfsresultaat hebben. Op basis van de effecten op het bedrijfsresultaat betekent stand-still (referentiesituatie) dat de continuïteit van het bedrijf in gevaar komt.

8.3 Integrale afweging

Ten behoeve van de integrale overweging zijn in onderstaande tabel de effecten van de alternatieven op milieu en omgeving en de haalbaarheid bij elkaar gezet.

Effecttabel – Integrale afweging	Referentie	VKA	MMA
Effect op milieu en omgeving		+	+
milieu	0	+	+
omgeving	0	+	+
Haalbaarheid		+	+
beleid en toetsingskaders	-	+	+
bedrijfsresultaat	--	++	+
Integrale afweging	--	++	+
	--	++	+

Bij het opstellen van de alternatieven is gekeken naar het ammoniakrecht van het bedrijf, waarbij initiatiefnemer heeft besloten het geldende ammoniakplafond zo min mogelijk aan te tasten. Om die reden is gezocht naar een systeem waarbij de depositie van zuur op de meest nabij gelegen kwetsbare gebieden gelijk blijft of daalt. Dit betekent dat de ammoniakuitstoot van het bedrijf alleen daalt voorzover dit noodzakelijk is. Tevens dient rekening gehouden te worden met de geurbelasting op geurgevoelige objecten in de nabijheid van de bedrijfslocatie. Deze overweging heeft geleid tot het VKA en MMA. In beide alternatieven is gebruik gemaakt van luchtwassers als zuiveringstechniek.

Het VKA en MMA leiden beiden tot milieuwinst en dragen positief bij aan de natuurdoeltypen in de omgeving van het bedrijf. De milieuwinst en positieve bijdrage aan de natuur weegt op tegen het grotere energieverbruik als gevolg van het houden van een groter aantal dieren en de toegepaste zuiveringstechnieken. Het bedrijf past waar mogelijk energiebesparende middelen toe op het bedrijf.

Het VKA heeft het positiefste effect op het bedrijfsresultaat. Daarbij draagt het positief bij aan het milieu en omgeving en voldoet het aan de relevante beleid en regelgeving. Gesteld kan worden dat het VKA het meest aansluit op de gestelde doelstelling van de nieuwe inrichting: te komen tot een bedrijfsomvang waarbij het mogelijk is op een bedrijfseconomisch en maatschappelijk verantwoorde manier een inkomen uit de varkenshouderij te genereren.

Het VKA maakt gebruik van de toepassing van een chemische luchtwassers voor de zeugenstallen en een combi-luchtwasser voor de biggenstal (voorkeursalternatief). Op het nieuwe bedrijf zal chemische luchtwassing plaatsvinden met zowel luchtwassers die 70% als 95% ammoniak reduceren. Het VKA is te verkiezen boven het MMA. Het MMA is in dit geval een gecombineerde luchtwasser op elke stal (chemisch en biologisch). De kosten voor het MMA liggen veel hoger dan het voorkeursalternatief. Tevens wegen deze extra kosten niet op tegen de marginale extra milieuwinst die geboekt wordt ten opzichte van het voorkeursalternatief. Dit omdat het voorkeursalternatief een grotere ammoniakreductie realiseert en een lager energieverbruik kent.

9. BIJLAGEN

- 1.a. Referentiealternatief in cijfers
- b. Voorkeursalternatief in cijfers
- c. Meest Milieuvriendelijk alternatief in cijfers
- 2.a. Milieutekening referentiealternatief
- b. Milieutekening VKA/MMA
3. Aanvraag milieuvergunning
4. Dimensionering toegepaste luchtwassers in de alternatieven
5. Aagro stacks berekening t.b.v. bepalen ammoniakdepositie kwetsbare gebieden
6. V-stacks vergunning berekening voor het bepalen van de geurbelasting op geurgevoelige objecten
7. Achtergrondbelasting geur
- 8.a. Akoestisch onderzoek huidige situatie
- b. Akoestisch onderzoek VKA en MMA
9. Onderzoek luchtkwaliteit
10. Watertoets en uitgangspunten watertoets Waterschap Aa en Maas
11. Informatieblad veehouderij-energie
12. Flora en fauna gegevens provincie Noord-Brabant
13. Duurzame locatie-check voor intensieve veehouderij
14. Overzicht welzijnseisen voor varkens (Varkensbesluit)

De bijlagen zijn niet bij dit Milieueffectrapport ingebonden. Hiervoor wordt verwezen naar het bijbehorende bijlagenrapport (08/26853/B/M/HA).

Aldus gedaan te goeder trouw, naar beste kennis en wetenschap en met in acht name van alle aan ondergetekende bekende omstandigheden.

Opgemaakt te Baexem op 1 oktober 2008

ir. H.P.T. Arts

WOORDENLIJST

<i>Aagro stacks</i>	Softwareprogramma voor het berekenen van de ammoniakbelasting op kwetsbare gebieden als gevolg van de ammoniakemissie van een intensieve veehouderij
<i>AHS</i>	Agrarische hoofdstructuur zoals opgenomen in het streekplan van de provincie Noord Brabant
<i>Ammoniakplafond</i>	Maximaal te vergunnen ammoniakemissie als gevolg van de ligging van een intensieve veehouderij binnen 250 meter vanaf een kwetsbaar gebied op basis van de Wav.
<i>BAT</i>	Best Available Techniques
<i>BBT</i>	Best Beschikbare Technieken
<i>Besluit huisvesting</i>	Besluit ammoniakemissie en huisvesting veehouderij
<i>Biologische lucht-wasser</i>	Nageschakelde techniek die gebruik maakt van een luchtwaspakket bestaande uit een waterwaster en een biofilter. Ammoniak, geur en fijn stof worden in dit luchtwaspakket weggevangen uit de lucht. Door bacteriën in de waterwaster en biofilter wordt ammoniak omgezet in nitriet en nitraat en afgevoerd met het spuiwater
<i>Chemische lucht-wasser</i>	Nageschakelde techniek die gebruik maakt van een luchtwaspakket waarover met regelmaat zwavelzuur wordt verspreid. Ammoniak, geur en fijn stof worden in dit luchtwaspakket weggevangen uit de lucht. Na de reactie van het zwavelzuur met de ammoniak ontstaat ammoniaksulfaat als een reststof (spuiwater). Het spuiwater wordt opgevangen en met regelmaat van het bedrijf afgevoerd en kan gebruikt worden als vloeibare kunstmeststof
<i>Combi-luchtwasser</i>	Nageschakelde techniek die gebruik maakt van een chemisch en biologisch luchtfilter voor het filteren van stallucht
<i>Commissie (mer)</i>	Commissie voor de milieueffectrapportage
<i>C-lijst</i>	Onderdeel van het Besluit MER waarin de inrichtingen zijn opgenomen die mer-plichtig zijn
<i>Duurzame locatie</i>	Duurzame locatie voor intensieve veehouderij op basis van de Handleiding duurzame locaties voor de intensieve veehouderij van de provincie Noord-Brabant
<i>EHS</i>	Ecologische hoofdstructuur
<i>Gebiedsvisie</i>	Gebiedsvisie voor bebouwingsconcentraties Laarbeek. Gemeentelijke uitwerking van het provinciaal beleid zoals opgenomen in de Nota Buitengebied in ontwikkeling. De gebiedsvisie dient tevens als uitgangspunt voor het nieuwe bestemmingsplan Buitengebied

<i>GeoAir V1.70</i>	Software programma voor het bepalen van de concentraties luchtvervuilende deeltjes afkomstig van het verkeer
<i>Geurbelasting</i>	Belasting van een geurgevoelig object door geur als gevolg van een intensieve veehouderij
<i>Geurgevoelig object</i>	Gebouw, bestemd voor en blijkens aard, indeling en inrichting geschikt om te worden gebruikt voor menselijk wonen of verblijf en die daarvoor permanent wordt gebruikt
<i>Geurnorm</i>	Vastgestelde maximaal toelaatbare geurbelasting van geurgevoelige objecten. Geurnormen zijn vastgelegd in de Wet geurhinder en veehouderij en gemeentelijke geurverordeningen
<i>GHS</i>	Groene hoofdstructuur zoals opgenomen in het streekplan van de provincie Noord-Brabant
<i>Emissiepunt</i>	Bron van milieubelastende stoffen (geur, ammoniak, geluid, stof)
<i>IPPC-richtlijn</i>	Europese richtlijn 96/61/EG inzake geïntegreerde preventie en bestrijding van verontreiniging die geïmplementeerd is in de Wet milieubeheer. In de IPPC richtlijn is het BAT vereiste opgenomen
<i>Kwetsbare gebieden</i>	Gebieden die gevoelig zijn voor ammoniakdepositie. Een aantal kwetsbare gebieden zijn aangewezen in het kader van de Wet ammoniak en veehouderij (Wav). De Wav bevat regels met betrekking tot de ammoniakemissie uit dierverblijven. Deze regels moeten worden toegepast bij de verlening van milieuvergunningen voor veehouderijen. De regels zijn bedoeld ter bescherming van zogeheten kwetsbare gebieden tegen de effecten van ammoniakdepositie. De Wav geeft regels ten aanzien van veehouderijen gelegen in zo'n kwetsbare gebied of in een zone van 250 meter daaromheen
<i>L_{amax}</i>	Beoordelingsniveau voor de maximale geluidsniveaus op een locatie
<i>L_{etmaal}</i>	Voorkeursgrenswaarde voor het geluidsniveau ter plaatse van de gevel van woningen of andere geluidsgevoelige bestemmingen
<i>L_{Ar,Lt}</i>	Langtijdgemiddelde beoordelingsniveau; streefwaarden voor het geluidsniveau
<i>Meest milieuvriendelijk alternatief</i>	MER-alternatief dat uitgaat van het plaatsen van 5 combi-luchtwassers op de varkensstallen die ruimte bieden voor 1.499 guste en dragende zeugen, 404 kraamzeugen, 6.264 gespeende biggen, 65 opfokzeugen en 2 dekberen.
<i>MER</i>	Milieueffectrapportage
<i>MER-plichtig</i>	Milieueffectrapportageplichtig in het kader van het Besluit MER
<i>MMA</i>	Meest Milieuvriendelijk Alternatief

<i>Natura2000</i>	Samenhangend netwerk van beschermde natuurgebieden op Europees niveau. Voor Nederland gaat het in totaal om 162 gebieden.
<i>NvU</i>	Nota van uitgangspunten voor het nieuwe bestemmingsplan Buitengebied van de gemeente Laarbeek
<i>PlanMER</i>	Milieueffectrapportage die verplicht is voor wettelijk of bestuurlijk verplichte plannen: (1) die het kader vormen voor toekomstige projectMER-plichtige of projectMER beoordelingsplichtige besluiten of waarvoor een passende beoordeling nodig is op grond van de Natuurbeschermingswet 1998
<i>Pluim Plus V3.71</i>	Softwareprogramma voor het bepalen van de effecten voor de luchtkwaliteit als gevolg van het uitstoten van fijn stof
<i>ProjectMER</i>	Milieueffectrapportage in het kader van een te nemen besluit dat is opgenomen in onderdeel C. van de bijlage van het Besluit MER
<i>Referentiesituatie</i>	Huidige bedrijfstechnische situatie van varkensbedrijf Verhoeven-Jacobs
<i>Referentiealternatief</i>	MER-alternatief dat uitgaat van het handhaven van de referentiesituatie (huidige situatie)
<i>Spuiwater</i>	Reststof (ammoniaksulfaat) van een luchtwasser
<i>SRE</i>	Samenwerkingsverband Regio Eindhoven
<i>VHR</i>	Vogel- en Habitatrichtlijnen
<i>VKA</i>	Voorkeursalternatief
<i>Voorkeursalternatief</i>	MER-alternatief dat uitgaat van het plaatsen van 4 chemische luchtwassers en een combi-luchtwasser op de varkensstallen die ruimte bieden voor 1.499 gaste en dragende zeugen, 404 kraamzeugen, 6.264 gespeende biggen, 65 opfokzeugen en 2 dekberen.
<i>Voor verzurings-gevoelig gebied</i>	Natuurgebied dat op basis van de voorkomende natuurdoeltypen gevoelig is voor ammoniakdepositie
<i>V-stacks vergunning</i>	Softwareprogramma voor het berekenen van de geurbelasting op geurgevoelige objecten als gevolg van de geuremissie van een intensieve veehouderij
<i>Watertoets</i>	Toets door het Waterschap met betrekking tot de afhandeling van regenwater en afvalwater en de mate van waterneutraal bouwen
<i>Wav</i>	Wet ammoniak en veehouderij
<i>Wgh</i>	Wet geluidhinder
<i>Wm</i>	Wet milieubeheer

LITERATUUR

Commissie voor de milieueffectrapportage, Uitbreiding varkenshouderij mts. Verhoeven en Jacobs, gemeente Laarbeek, advies voor richtlijnen voor het milieueffectrapport, rapportnummer 2064-15, 14 mei 2008

Europese richtlijn 96/61/EG inzake geïntegreerde preventie en bestrijding van verontreiniging

European Commission, Integrated Pollution Prevention and Control (IPPC), Reference Document on Best Available Techniques for intensive rearing of poultry and pigs, july 2003

Gemeente Laarbeek, bestemmingsplan Buitengebied 1997

Gemeente Laarbeek, gemeentelijke Geurverordening, 2008

Gemeente Laarbeek, gebiedsvisie voor bebouwingsconcentraties Laarbeek zoals gepubliceerd op de website van de gemeente Laarbeek, mei 2008

Gemeente Laarbeek, Nota van uitgangspunten met bijbehorende Overzichtskaart gebiedsbestemmingen zoals gepubliceerd op de website van de gemeente Laarbeek, mei 2008

Infomil, informatieblad Veehouderijen herziene versie, Den Haag 2004

IPO, rapport Stallucht en planten, 1981

KEMA, V-stacks vergunning

KEMA, Agro-stacks

Ministerie van LNV, Handboek Natuurdoeltypen, tweede geheel herziene editie, Wageningen, 2001

Ministerie van VROM, Regeling Ammoniak en veehouderij

Ministerie van VROM, Wijziging Regeling ammoniak en veehouderij, staatscourant 14 mei 2007, nr 92

Ministerie van VROM, Besluit ammoniakemissie en huisvesting veehouderij

Ministerie van VROM, Regeling geurhinder en veehouderij

Ministerie van VROM, Wijziging Regeling geurhinder en veehouderij, staatscourant 18 juli 2007, nr 136

Ministerie van VROM, Handreiking milieueffectrapportage van plannen, Europese richtlijn milieubeoordeling van plannen implementatie in Wet milieubeheer en Besluit MER 1994

Ministerie van VROM, Wet milieubeheer

Milieu Adviesbureau bv, Onderzoek luchtkwaliteit De Hei 12-14 Beek en Donk, rapportnummer 28-BHe12-pm10-v1, juli 2008

Milieu Adviesbureau bv, Akoestisch onderzoek industrielawaai, De Hei 12-14 Beek en Donk, rapportnummer 28-BDHe14-il-v1, juli 2008

Milieu Adviesbureau bv, Akoestisch onderzoek industrielawaai, De Hei 12-14 Beek en Donk huidige situatie, 28-BDHe14-H-il-v1, juli 2008

Provincie Noord-Brabant, bureau milieubeheer, rapport Veehouderij, ammoniak en geurhinder in Brabant 2005, 's-Hertogenbosch, 2007

Provincie Noord-Brabant, Cultuurhistorische waardenkaart zoals gepubliceerd op de website van de provincie

Provincie Noord-Brabant, Reconstructieplan de Peel

Provincie Noord-Brabant, Streekplan Brabant in Balans

Provincie Noord-Brabant, Handreiking duurzame locaties voor de intensieve veehouderij

Stichting Natuur en Milieu, te veel van het goede, 2004

Ministerie van LNV, Varkensbesluit, juli 1994, Besluit houdende regels ter zake van het houden en huisvesten van varkens

Raad van State, zaaknr. 200800289/1, 26 maart 2008

Raad van State, zaaknr. 200409343/1 5 juni 2005

Raad van State, zaaknr. 200603909/1 17 januari 2007

SenterNovem/Infomil, Oplegnotitie bij de BREF voor de intensieve pluimvee- en varkenshouderij, Den Haag 2007

Website van de Commissie voor de milieueffectrapportage

Website van het Ministerie van LNV

Website van het Ministerie van VROM

Website van de gemeente Laarbeek

Website van Infomil

Website overheid.nl

Website van de provincie Noord-Brabant

Website van het Waterschap Aa en Maas